

BUDAPESTI GAZDASÁGI EGYETEM

PÉNZÜGYI ÉS SZÁMVITELI KAR

SZAKDOLGOZAT

Hegyiné Viszkok Vivien
Nappali tagozat
Pénzügy és számvitel szak
Számvitel szakirány

2020

BUDAPESTI GAZDASÁGI EGYETEM
PÉNZÜGYI ÉS SZÁMVITELI KAR

A Robert Bosch Elektronika Kft. vagyoni-, pénzügyi- és jövedelmi helyzetének
értékelése, az eredményt befolyásoló tényezők vizsgálata
(2016-2019)

Belső konzulens: Dr. Pucsek József
Külső konzulens: Borbély Balázs

Hegyiné Viszkok Vivien
Nappali tagozat
Pénzügy és Számvitel
Számvitel szakirány

2020

NYILATKOZAT

Alulírott **Hegyiné Vívzkok Vivien** büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom, hogy a szakdolgozatomban foglalt tények és adatok a valóságnak megfelelnek, és az abban leírtak a saját, önálló munkám eredményei.

A szakdolgozatban felhasznált adatokat a szerzői jogvédelem figyelembevételével alkalmaztam.

Ezen szakdolgozat semmilyen része nem került felhasználásra korábban oktatási intézmény más képzésén diplomaszerezés során.

Tudomásul veszem, hogy a szakdolgozatomat az intézmény plágiumellenőrzésnek veti alá.

Budapest, 2020. év 05. hónap 15. nap

.....

hallgató aláírása

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETÉS	2
2. A BOSCH BEMUTATÁSA	3
2.1. A BOSCH CSOPORT MAGYARORSZÁGON	4
3. AZ RBHH SZÁMVITELI POLITIKÁJA	5
4. MÉRLEG ÁTFOGÓ ELEMZÉSE	7
4.1. AZ ESZKÖZ- ÉS FORRÁSÁLLOMÁNY ÖSSZETÉTELÉNEK ELEMZÉSE	7
4.1.1. Az eszközállomány összetételének eleme.....	7
4.1.2. A forrásállomány összetételének elemzése.....	18
4.2. VAGYONI HELYZET ELEMZÉSE MUTATÓSZÁMOKKAL	19
4.2.1. Eszközszerkezeti mutatók vizsgálata.....	19
4.2.2. Tőkeszerkezeti mutatók vizsgálata	20
5. A JÖVEDELMEZŐSÉG ÁTFOGÓ ELEMZÉSE	21
5.1. BEVÉTEL ARÁNYOS JÖVEDELMEZŐSÉG.....	22
5.2. TŐKEARÁNYOS JÖVEDELMEZŐSÉG	23
5.3. ÉLŐMUNKA ARÁNYOS JÖVEDELMEZŐSÉG	26
5.4. ESZKÖZARÁNYOS JÖVEDELMEZŐSÉG.....	28
5.5. KOMPLEX JÖVEDELMEZŐSÉG	29
6. GAZDASÁGI HATÉKONYSÁG ELEMZÉSE	30
6.1. TERMELÉSI ÉRTÉK VIZSGÁLATA	30
6.2. HATÉKONYSÁGI MUTATÓK VIZSGÁLATA	32
7. ÖSSZEFOGLALÁS	39
8. KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK	42
9. IRODALOMJEGYZÉK	43
10. TÁBLÁZAT ÉS ÁBRA JEGYZÉK	44
11. MELLÉKLETEK	46

1. Bevezetés

Tanulmányaimat a Budapesti Gazdasági Egyetem számvitel szakán végeztem, így olyan témát szerettem volna választani a szakdolgozat alapjául, ami szorosan kötődik az iskolaéveim alatt tanultakhoz. Ezért választottam a Robert Bosch Elektronika Kft. vagyoni-, pénzügyi- és jövedelmi helyzetének értékelését és az eredményét befolyásoló tényezők vizsgálatát témámként.

Szakmai gyakorlatomat a hatvani Bosch pénzügy osztályán töltöttem, pontosabban a szállító könyvelésen, ahol a számlák beérkeztetésétől a könyvelés előkészítésig minden folyamattal megismerkedhettem. Mindemellett betekintést nyerhettem egy multinacionális cég életébe. Ezek után nem meglepő a témaválasztásom, mivel a világ egyik legnagyobb autóiipari beszállítójának legeredményesebbnek mondható leányvállalatát tanulmányozhatom egy átfogó gazdasági elemzés keretein belül.

A piacgazdaságban kiemelt szerepe van azon elemzési módszereknek, melyek segítségével egy adott vállalat gazdálkodása megítélhető. A beszámoló elemzéséhez szükséges adatokat a mérleg, illetve az eredménykimutatás szolgáltatja számomra, ezek segítségével a vállalkozás vagyoni és pénzügyi helyzetét, valamint az abban bekövetkezett változásokat értékelem 2016-os évtől 2019-es évig.

A Mérlegelemzés során vertikális és horizontális elemzési módszert tervezem alkalmazni a vállalkozás gazdálkodásának megítéléséhez. Vertikális elemzés során az eszköz, majd a forrás oldalt vizsgálom, azaz ezek belső arányait. Ezzel szemben a horizontális elemzés keretein belül a mérleg mind két oldalát egyaránt elemzem, mivel olyan mutatószámok képezhetők, melyek a mérleg két oldalának, valamely csoportját vagy tételét veti össze. Ezen mutatószámok számításával lehetőség nyílik a lényeges folyamatokra felfigyelni, illetve azokra a területekre, ahol érdemes lehet változtatni.

A jövedelmezőség vizsgálatának elemzésénél, valamilyen vetítési alap segítségével fogom vizsgálni az egyes eredménykategóriákat.

A vállalat gazdasági elemzése is helyet kap a dolgozatomban. Mivel az elemzésem középpontjában egy ipari termelő vállalat áll, így a hatékonyság elemzésénél az értékesítés árbevételével, illetve a különböző termelésiérték kategóriákkal kalkulálok a tevékenység hozamának közelítésére.

Előtte azonban fontosnak tartom egy rövid történeti áttekintés keretében bemutatni a céget, hiszen lényeges információkkal szolgál az elemzés során az is, hogy milyen tevékenységgel foglalkozik, és hogy milyen szerepet tölt be az adott piacon.

2. A Bosch Bemutatása

„Bosch filozófiája:

1. *Innováció: Egy jó ötlet megold egy problémát. Egy zseniális sokkal többet.*

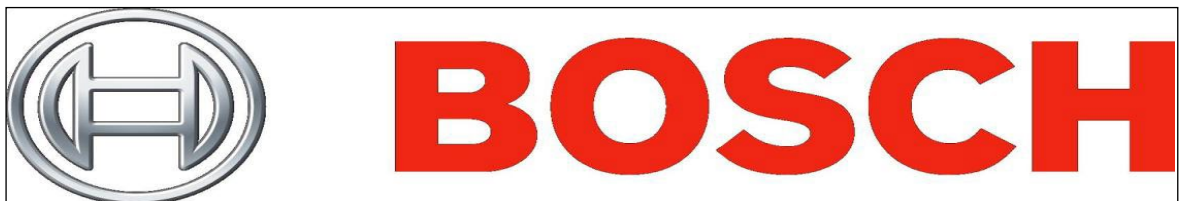
2. *Jövő: Gondolkodni fontos. Előre gondolkodni még fontosabb.*

3. *Tudás: Tudjuk, hogy nem tudunk mindent.*”

A Bosch filozófiájának pár általam kiemelt pontja jól átfogja Robert Bosch által lefektetett vállalati filozófia alapjait, ezek az elgondolások segítették elő a cég gyorsütemű fejlődését.

A **Bosch története az 1800-as évek végére nyúlik vissza**, amikor is **Robert Bosch megnyitotta** Finommechanikai és Elektrotechnikai műhelyét **Stuttgartban** 1886. november 15.-én **10 000 Márka** alaptőkével. Ebből az egy szerelővel és egy segéddel induló kis műhelyből nőtte ki magát **mára a világ vezető iparvállalatai közé**, melyet az autópárban elért sikereinek köszönhet. **Kezdetben elektronikai felszerelések fejlesztésével, és beszerelésével foglalkoztak**, majd több évi előkészület után a **fordulópontot az első mágneses gyújtógyertya kifejlesztése és gyártása hozta meg** a cég számára **1897-ben**. Ez a **fordulópont tükröződik a Bosch logóján, megjelenik rajta a legelső szabadalom, a gyújtás metszeti rajza**. Napjainkban a Bosch a világ legnagyobb független autópári beszállítója. A Bosch mára szinte a világ minden pontján ismert és elismert márkánév.

1. ábra Bosch logó – a legelső szabadalom, a gyújtás metszeti rajza

Forrás: Bosch Intranet

„Mindig a fennálló állapot javítására kell törekedni, senki sem elégedhet meg az elértekkel, hanem folyamatosan azon kell igyekezni, hogy a dolgát jobban végezze.”

(Robert Bosch)

Kialakította értékesítési egységeit és gyártó telephelyeit elsőként Nagy-Britanniában 1898-ban, majd Franciaországban 1899-ben. Később már **Európa szinte minden országában jelen volt a vállalat**, majd a **többi kontinensen is** képviseltette magát, úgy, mint Amerika, Ázsia, Afrika és Ausztrália. A II. világháborút követően **elveszítette külföldi tulajdonát**. A vállalat átalakítására volt szükség, mivel az épületek a háború során megrongálódtak. **Tulajdonában, csak a Stuttgarti üzem és a Németországon belüli üzletek maradhattak.**

Napjainkban az új mobilitási megoldások kulcsfontosságú szerepet kapnak a cég életében, hiszen az elektromobilitásra való áttérés már kezdetét vette, ami folyamatosan komoly kihívások elé állítja a céget. **Dr. Volkmar Denner, a Robert Bosch GmbH igazgatóságának elnöke szerint:** „A jövő mobilitása nemcsak elektromos és automatizált, hanem hálózatba kapcsolt és személyre szabott lesz”. A Bosch a mai napig pozíciójának folyamatos erősítésére törekszik világszerte. A kedvezőtlen gazdasági körülmények ellenére (2 éve csökkenő tendenciát mutat a globális autógyártás) teljesítette a 2019-es célkitűzéseit, mivel minden üzletágban nőtt az **árbevétele**, így **2019-re elérte a 77,9 milliárd eurót**. Az árbevétel legnagyobb százalékát a **Mobilitási megoldások üzletág** adja összesen 47 milliárd euróval a **fogyasztási cikkek** 17,8 milliárd eurót tesznek ki, az ipar technika 7,4 milliárd euró, valamint az **energia- és épülettechnológia** 5,6 milliárd euróval járult hozzá a teljes árbevételhez.

2.1. A Bosch csoport Magyarországon

Robert Bosch megbízta **Dénes Ede** mérnököt, azzal a **feladattal**, hogy **hozzon létre egy Ausztriai-Magyarországi vezérképviseletet**, így **1899-ben** társulva Friedmann Alberttel **megalapította a Dénes és Friedmann céget** Budapesten, mely mindössze 6 mesterrel és 3 tanonccal kezdte meg működését. Később Bécsbe helyezte át székhelyét a cég és 1917-ben fel is mondták vele a szerződést. Ezt követően Robert Bosch **megalakította magyarországi lerakatát a Bosch Róbert Kft.-t**, mely **1928-ra** teljesen önállóvá vált a bécsi területi központtól. A válság időszakába kézi szerszámok és háztartási eszközök gyártásába kezdtek. Az 1990-es években sorra alakultak meg magyarországi telephelyek. A **hatvani Robert Bosch Elektronika Kft. 1998-ban kezdte meg működését**, mindössze 5 alkalmazottal. Az elmúlt évek során folyamatosan növelte **dolgozói létszámát, ami mára 5031 főt jelent**. Mindemelllett a

piaci elvárásokhoz igazodva **szélesítette termékportfólióját**. Minőség terén is kiemelkedő a hatvani gyár, amellet hogy a **legmodernebb autóelektronikai termékeket állítja elő** a cégcsoport központi irányelveinek megfelelően a **biztonság**, a **környezetvédelem** és az **energiatakarékosság jellemzi** az itt gyártott termékeket.

1. kép

Robert Bosch Elektronika Kft., Hatvan

Forrás: Bosch Intranet

3. Az RBHH számviteli politikája

A számviteli szabályozás célja az, hogy a Robert Bosch Elektronika Kft. működése során alkalmazott eljárásokat, módszereket a vállalkozás a számviteli törvény előírásainak megfelelően alkalmazza. A számviteli politika kialakításánál a vállalat ügyelt arra, hogy a számviteli törvény előírásait biztosítsa, valamint hogy az ügyvezetés eredményes gazdálkodását és a **döntések megalapozottságához szükséges információkat tartalmazza**, továbbá, hogy **megbízható és valós képet adjon** a vállalkozás vagyoni-, pénzügyi- és jövedelmi helyzetéről. Szándéka olyan üzemgazdasági gyakorlat kialakítása, amely megfelel a törvények, a stratégiai irányítás, az ügyvezetés követelményeinek és az eredményes működést szolgálja.

Az **éves beszámolót** a naptári évtől a számviteli törvény szerint **december 31-i** fordulónappal kell elkészíteni és legkésőbb a **tárgyévet követő év május 31-ig** letétbe kell helyeznie a **cégbíróságon**, majd elektronikus úton **nyilvánosságra kell hoznia**. Élve a jogszabályok adta lehetőséggel az euróban elkészített beszámoló forintra történő átváltáshoz az **MNB által közzétett hivatalos devizaárfolyamot használja**. 2000-ben

az anyavállalat által bevonásra került a konszolidálási körbe, így a **mérleget** és az **eredménykimutatást a következő év februárjáig** kell elkészíteni és **átadni a Robert Bosch GmbH-nak**, Németországba.

A társaság számára az **üzleti jelentés** készítését a **törvény**, kötelező jelleggel **írja elő**, és az éves beszámolóval egyidejűleg készíti el a társaság. Az üzleti jelentésben a **következők kerülnek bemutatásra**:

- a mérleg fordulónapja után bekövetkezett lényeges gazdasági események,
- visszavásárolt saját részvények, üzletrészek
- a vállalkozás üzletpolitikája,
- a vállalkozás szervezeti felépítése,
- a vállalkozás információs és controlling rendszere.

Amortizációs politika

Az **immateriális javak**, valamint **tárgyi eszközök beszerzési vagy előállítási költségét** azokra az **évekre** kell **felosztani**, amelyekben ezeket az eszközöket **várhatóan használni fogják**. A használatbavételt követő naptól **időarányosan kerül az értékcsökkenés elszámolásra** bruttó érték alapján **lineáris kulccsal**, mely a főkönyvbe havonta kerül könyvelésre. **Kis értékű eszközöket** a társaság egy összegben írja le, ezen értékhatárt **100 E Ft-ban**, illetve 400 euróban **határozták meg**.

A társaság a **törvény által nyilvántartott leírási kulcsokat alkalmazza**, ebből adódóan az értékcsökkenés összege az adóalapot csökkentő tétel lesz. A társaság által alkalmazott **leírási kulcsok** az egyes eszközök tekintetében **a következők**:

- A vagyoni értékű jogok és szellemi termékek 3 év alatt kerülnek leírásra, leírási kulcs 33%
- Általános gépek, berendezések 7 év alatt írja le a vállalkozás, leírási kulcs 14,5%
- Speciális gépek, berendezések 7 év alatt számolja el az értékcsökkenést, leírási kulcs 14,5%
- Járművek 5 év alatt kerülnek leírásra, leírási kulcs 20%
- Számítástechnikai, ügyvitel-technikai eszközök 3 év alatt írják le a társaság, leírási kulcs 33%.

A **tárgyi eszközök magas elhasználódása jellemzi a vállalkozást**. Az elemzésem során feltűnt, hogy több mint 50%-ban elhasználódtak a társaság tárgyi eszközei. Az amortizációs

politika kis változtatását javasolnám, annyiban hogy legalább a tárgyi eszközök leírásánál egy egyedi leírási kulcsot alkalmazzanak, ezzel valósabb képet adva az értéküknek.

4. Mérleg átfogó elemzése

A piacgazdaságban kiemelt szerepe van azon elemzési módszereknek, melyek segítségével egy adott vállalat gazdálkodása megítélhető. Az elemzés elvégzéséhez szükséges adatokat a mérleg adja, mely segítségével a vállalkozás vagyoni és pénzügyi helyzete, valamint az abban bekövetkezett változások értékelhetők.

A mérleg átfogó elemzésénél **kétféle módszer** említhető meg: a **vertikális és a horizontális**. Vertikális elemzés során vagy csak az eszköz vagy csak a forrás oldalt vizsgáljuk, azaz ezek belső arányait. Ezzel szemben a horizontális elemzés a mérleg mind két oldalát egyaránt érinti, mivel olyan mutatószámokat képezünk, melyek a mérleg két oldalának, valamely csoportját vagy tételét veti össze.

Ezen mutatók számítása során olyan eltéréseket állapíthatunk meg, melyek felhívják a figyelmet a lényeges folyamatokra, legalábbis azon területekre, amelyeket érdemes részletesebben elemezni.

4.1. Az eszköz- és forrásállomány összetételének elemzése

Az egyes mérleg sorok, eszköz- és forráscsoportok tárgyévi és előző évi adataiból számított **megoszlási viszonyszámok**, és ezek időbeli összehasonlítása alkalmas módszer lehet a mérleg nagyvonalú elemzésére. Ezek összevetése rámutathat a lényegesebb gazdasági folyamatokra és azok eszköz-, valamint forrásszerkezetre gyakorolt hatásaira, továbbá azon vagyonelemekre, melyek részletesebb vizsgálatot igényelnek.

4.1.1. Az eszközállomány összetételének elemzése

A cég eszközállományának elemzése során első lépésként az eszközfőcsoportok mérlegfőösszeghez viszonyított arányait vizsgálom, majd az eszközcsoportokon belül számítható arányokat számszerűsítem.

1. táblázat
Az eszközállomány összetételének alakulása

Adatok EUR-ban

Megnevezés	2016		2017		2018		2019	
	EUR	Megosztás (%)	EUR	Megosztás (%)	EUR	Megosztás (%)	EUR	Megosztás (%)
A. Befektetett eszközök	338 997 161	49,1%	361 645 285	49,7%	388 293 531	49,1%	407 555 411	48,7%
B. Forgóeszközök	350 702 757	50,8%	363 840 255	50,0%	402 717 617	50,9%	426 956 770	51,0%
C. Aktív időbeli elhatárolások	130 886	0,0%	2 296 894	0,3%	382 481	0,0%	2 634 627	0,3%
Eszközök (aktívák) összesen:	689 830 804	100,0%	727 782 434	100,0%	791 393 629	100,0%	837 146 808	100,0%

Forrás: 2016-2019 évi beszámolók alapján saját szerkesztés

A táblázatban látható az összes eszköz, amely a vállalkozás rendelkezésére állt a vizsgált években, valamint az ezt alkotó mérlegfőcsoportok úgy, mint befektetett eszközök, forgóeszközök és aktív időbeli elhatárolások. A **befektetett eszközök** azon eszközök, amelyek egy éven túl is tartósan a vállalat rendelkezésére állnak, így szolgálva a működését. **Forgóeszközök** azon eszközök, amelyek rendeltetésszerű használat mellett a vállalkozói tevékenységet várhatóan maximum 1 évig szolgálják, azaz nem tartósan. Az **aktív időbeli elhatárolások** az összemérés elvéből következnek, itt kell azon költségeket és bevételeket kimutatni, melyek a mérlegforduló előtt merülnek fel, viszont csak a mérleg fordulónapját követő időszakra számolhatók el.

A vállalat termelő tevékenysége során létrehozza és működteti erőforrás átalakító rendszerét, hogy a kívánt kibocsátást elérje, ezáltal juthat hozzá az öfenntartáshoz, valamint növekedéshez szükséges jövedelemhez.

Eszköz oldalról nézve láthatjuk, hogy a Bosch **aktíváinak összértéke mind a négy vizsgált évben 600 és 800 millió euró között mozogott, évről- évre fokozatos a növekedés.** 2017-ben az előző évhez képest 5,5%-os növekedést tapasztalhatunk az összes eszköz tekintetében, az ezt követő években rendre 8,7% és 5,7%-os növekedést figyelhetünk meg.

2. ábra
Az eszközállomány összetételének alakulása

Forrás: 2016-2019 évi beszámoló alapján saját szerkesztés

A fenti ábrán látható az **eszközök összetételének alakulása**. A megosztási viszonyszámok jól mutatják, hogy a **forgóeszközök aránya minden évben meghaladja a befektetett eszközökét**. Ez **előnyösnek tekinthető**, mivel a magasabb forgóeszköz-arány alapján a **vállalat alkalmazkodóképessége, rugalmassága feltételezhető**.

A forgóeszközök folyamatos növekedése mellett a **befektetett eszközök lassú ütemű csökkenése tapasztalható**, viszont az értékük **így sem tekinthető kedvezőtlennek**, ugyanis **50% körül mozog** minden vizsgált évben. Mivel egy termelő vállalatról van szó **nem meglepő az 50%-ot meghaladó forgóeszközök megosztása**. **Positívnak tekinthető** ezen arányok növekedése, mivel indokolt beruházásokkal bővült az értékük.

2. táblázat
A befektetett eszközök összetételének alakulása

Adatok EUR-ban

Megnevezés	2016		2017		2018		2019	
	EUR	Megosztás (%)	EUR	Megosztás (%)	EUR	Megosztás (%)	EUR	Megosztás (%)
I. Immateriális javak	417 424	0,1%	742 385	0,2%	666 069	0,2%	871 644	0,2%
II. Tárgyi eszközök	338 579 737	99,9%	360 902 900	99,8%	387 627 462	99,8%	406 683 767	99,8%
III. Befektetett pénzügyi eszközök	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Befektetett eszközök összesen:	338 997 161	100,0%	361 645 285	100,0%	388 293 531	100,0%	407 555 411	100,0%

Forrás: 2016-2019-es beszámolók alapján saját szerkesztés

Szembevetően a táblázatban, hogy a cég **nem rendelkezik befektetett pénzügyi eszközökkel**, tehát nem fektetett be eszközeiből más vállalkozásba jövedelemszerzés céljából, és irányítási, befolyásolási, ellenőrzési lehetőségre sem tett szert. Ez nem

meglepő, mivel nem is teheti meg, **ugyanis a hatvani gyár nem rendelkezhet tulajdonrészrel vagy joggal más vállalkozásban.**

Ezzel szemben **a tárgyi eszközök értéke kiemelkedően magas**, hiszen a cég megfelelő mennyiségű és műszaki színvonalú tárgyi eszközök beszerzésével jelentősen befolyásolhatja a jövedelmezőségét, persze ehhez a rendelkezésre álló gépek hatékony kihasználását feltételezzük.

A vállalkozás nem anyagi eszközei, azaz az **immateriális javak értékét** az adott vállalatnál **teljes mértékben a vagyoni értékű jogok adják**, szintje elég minimálisnak mondható a számadatokat elnézve. A vagyoni értékű jogok, melyekkel a vállalkozás rendelkezik, olyan szerzett jogok, amelyek nem kapcsolódnak ingatlanhoz és nem tartoznak a szellemi termékek közé, viszont tartósan szolgálják a tevékenységét.

3. táblázat
Tárgyi eszközök összetételének alakulása

Adatok EUR-ban

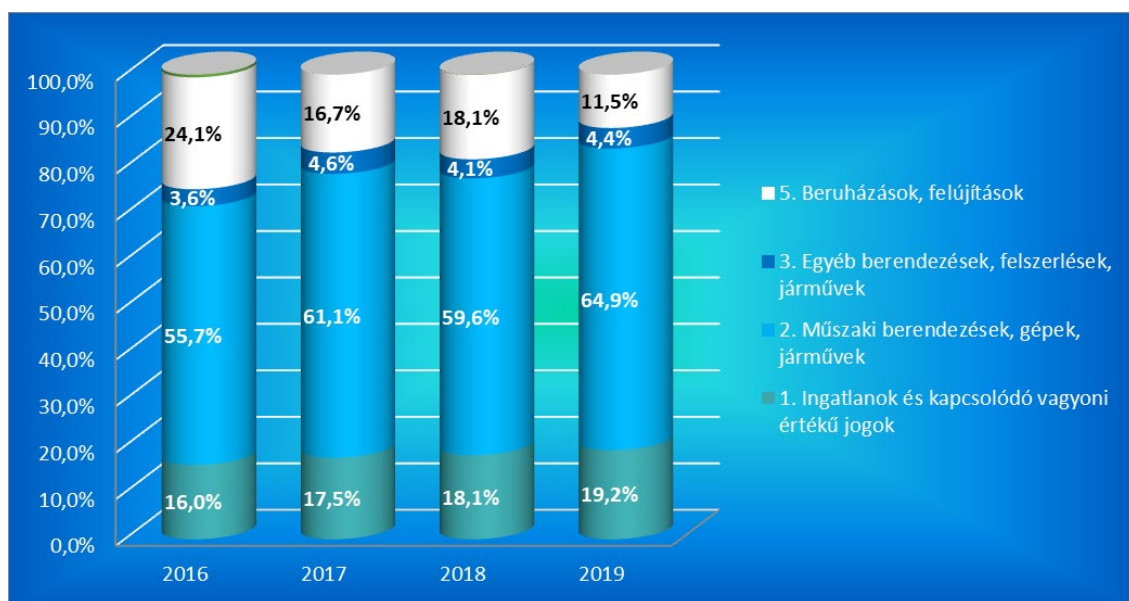
Megnevezés	2016		2017		2018		2019	
	EUR	Megosztás (%)	EUR	Megosztás (%)	EUR	Megosztás (%)	EUR	Megosztás (%)
1. Ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	54 200 938	16,0%	63 291 372	17,5%	70 121 863	18,1%	78 000 731	19,2%
2. Műszaki berendezések, gépek, járművek	188 527 502	55,7%	220 525 808	61,1%	230 970 727	59,6%	264 094 062	64,9%
3. Egyéb berendezések, felszerlések, járművek	12 316 775	3,6%	16 642 752	4,6%	15 927 310	4,1%	17 886 381	4,4%
4. Tenyészállatok	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
5. Beruházások, felújítások	81 561 550	24,1%	60 436 709	16,7%	70 310 555	18,1%	46 695 933	11,5%
6. Beruházásokra adott előlegek	1 972 972	0,6%	6 259	0,0%	297 007	0,1%	6 660	0,0%
7. Tárgyi eszközök értékhelyesbítése	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
II. Tárgyi eszközök	338 579 737	100,0%	360 902 900	100,0%	387 627 462	100,0%	406 683 767	100,0%

Forrás: 2016-2019 évi beszámoló alapján saját szerkesztés

Mára a telephely kialakítása végső stádiumba ért, ez azt jelenti, hogy az adott gyárterület nem bővíthető tovább hely hiányában. Ez az adatokból is jól látható, mivel az **ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok értéke közel azonos**. A táblázatban jól látható, hogy **a tárgyi eszközök döntő hányadát a műszaki berendezések, gépek, járművel teszik ki**, ez sem okoz nagyobb meglepetést számunkra, mivel egy termelő üzembről beszélünk, amely ma már a Bosch csoport autóelektronikai divíziójának legnagyobb gyártóközpontja a világon. A gyártáshoz pedig gépekre, berendezésekre van szükség, melyek a vállalkozó tevékenységét közvetlenül szolgálják. **Értékük évről- évre kismértékben ugyan, de növekedik**. 2016-ban és 2017-ben 13 gépsor került aktiválásra a tárgyi eszközök közé, majd 2018-ban még 8. A 2016-os év végén a **beruházásra adott előleg állománya 109 720 972**

euró, 2017-ben 6259 euró, 2018-ban 297007 euró és 2019-ben 6660 euró, mely összegeknek **nagy része olyan beruházásokból állt**, melyek **üzembe helyezésére** rendre a következő évben **került sor**. Itt még meg kell említeni **az ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok arányát** is a tárgyi eszközökön belül, amely ugyan a legkisebb részét képezi, viszont nem elhanyagolható százalékát. **Mértéke 20 százalék környékén mozog minden vizsgált évben**. Megfigyelhető, hogy a tárgyi eszközöket tekintve, **csak négy mérlegtételt érint az elemzés**, mivel egyéb, a tárgyi eszközöket alkotó tételekkel nem rendelkezik a cég. Ez jól látható az 3-as számú ábrán.

3. ábra
A Tárgyi eszközök-állományának változása

Forrás: 3. sz. táblázat alapján saját szerkesztés

A tárgyi eszközök értékelése:

Azon anyagi eszközöket soroljuk a tárgyi eszközök közé, melyek tartósan szolgálják a vállalat tevékenységét, függetlenül attól, hogy ezt közvetlenül vagy közvetetten teszik.

A használhatósági fok számszerűsítésével képet kaphatunk arról, hogy a le nem írt érték milyen hányadát képezi az aktíválási értéknek. Valamennyi vállalkozásnál **fontos annak a vizsgálata, hogy a teljesítőképességet milyen mértékben hasznosítják.** Már az is **előnyösnek tekinthető, ha megközelíti a 100 %-os kihasználtságot**, hiszen a vállalat arra törekszik, hogy a tárgyi eszközök kihasználtsága a lehető legmagasabb legyen. Különböző tényezők sarkalják erre a vállalkozást, mint például az a tény hogy a **lekötött tőkéjének jelentős része testesül meg a tárgyi eszközökben.**

Tárgyi eszközök használhatósági foka a következő képen számítható ki:

$$\text{Használhatósági fok} = \frac{\text{Tárgyi eszközök nettó értéke}}{\text{Tárgyi eszközök bruttó értéke}}$$

4. táblázat
A használhatósági fok alakulása

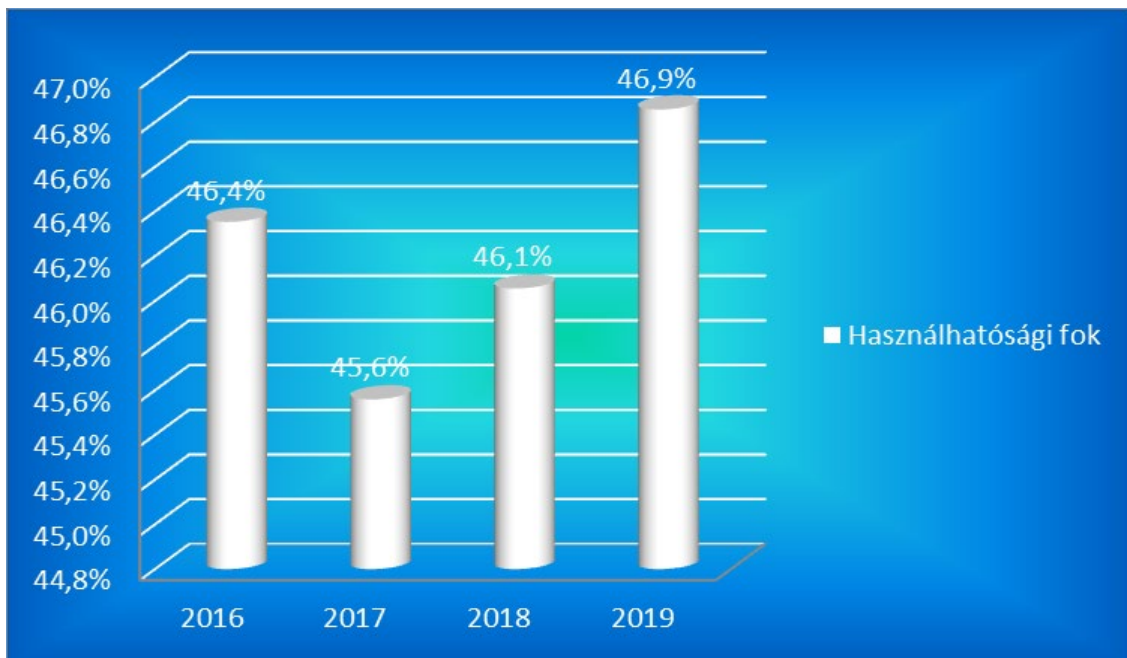
Adatok EUR-ban

Megnevezés	2016	2017	2018	2019
Tárgyi eszközök nettó értéke	338 997 161	361 645 285	388 293 531	407 555 411
Tárgyi eszközök bruttó értéke	731 323 782	793 786 292	843 092 900	869 785 616
Használhatósági fok (%)	46,4%	45,6%	46,1%	46,9%

Forrás: 2016-2019 évi beszámolók alapján saját szerkesztés

Mint már említettem a **mutató értéke** már akkor is **előnyösnek tekinthető**, ha **megközelíti a 100 %-ot**. Értéke nem a legjobb a vizsgált vállalatnál, hiszen **az 50%-ot sem éri el egyik évben sem**. Megállapítható, hogy 2019-re eszközei már több mint 46%-ban elhasználódtak. Szemmel láthatóan stagnál a mutató értéke.

4. ábra
Használhatósági fok alakulása

Forrás: 4. sz. táblázat alapján saját szerkesztés

5. táblázat
A Forgóeszközök összetételének alakulása

Adatok EUR-ban

Megnevezés	2016		2017		2018		2019	
	EUR	Megosztás (%)	EUR	Megosztás (%)	EUR	Megosztás (%)	EUR	Megosztás (%)
I. Készletek	184 408 580	52,6%	187 414 456	51,5%	234 347 143	58,2%	212 892 468	49,9%
II. Követelések	164 818 852	47,0%	172 352 899	47,4%	168 167 491	41,8%	213 781 635	50,1%
III. Értékpapírok	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
IV. Pénzeszközök	1 475 325	0,4%	4 072 900	1,1%	202 983	0,1%	282 667	0,1%
B. Forgóeszközök	350 702 757	100,0%	363 840 255	100,0%	402 717 617	100,0%	426 956 770	100,0%

Forrás: 2016-2019-es beszámolók alapján saját szerkesztés

Mint minden vállalatnál, így a Boschnál is **fontos az optimális készletnagyság kialakítása**, melynek szintjét **40-50% körül határozta meg** a cég. A túl magas, illetve túl alacsony készlet szint is hordozhat magában kockázatokat. Mivel a Bosch külső raktárakban tárolja készletei nagy részét, ebből adódóan is következik, hogy a **túlkészletezés többletköltségeket von maga után**. Nemhiába, követi a cég a „**csak azt gyártsd, amit a vevő akar**” irányelvet. Lényeges a készletek alacsony szinten tartása, mint a lekötött, fel nem használt tőke optimalizálása, viszont ha túl kevés készlettel rendelkezik a cég az a gyártás folytonosságát veszélyezteti. A táblázatban láthatjuk, hogy a **készletek minden vizsgált évben 40 és 50 százalék között mozognak**. Kisebbszámú csökkenés 2017-es és 2019-es évben történt.

A forgóeszközökön belül az értékesítéshez, szolgáltatásteljesítéshez kapcsolódó szerződésekből jogszerűen eredő fizetési igények, melyeket a vállalkozás már teljesített és a másik fél elfogadott, elismert, azaz a **követelések aránya közel azonos a készletekével**, 2016-ben 47,0 %, 2017-ben 47,4%, 2018-ban 41,8%, 2019-ben 50,1%. A **követelések összetételét tekintve**, a vállalkozás **vevő-, illetve kapcsolt vállalkozással szembeni, valamint egyéb követelésekkel rendelkezik**.

A hatvani gyár **értékpapírokkal nem rendelkezik**, tehát nem vásárolt forgatási céllal hitelviszonyt megtestesítő értékpapírt, **valamint tulajdoni részesedést jelentő befektetést sem birtokol**.

6. táblázat
Készletek összetételének alakulása

Adatok EUR-ban

Megnevezés	2016		2017		2018		2019	
	EUR	Megosztás (%)	EUR	Megosztás (%)	EUR	Megosztás (%)	EUR	Megosztás (%)
1. Anyagok	106 530 229	57,8%	112 981 980	60,3%	128 801 316	55,0%	115 480 320	54,2%
2. Befejezetlen termelés és félkész termék	32 805 002	17,8%	30 476 306	16,3%	36 927 483	15,8%	34 568 454	16,2%
3. Növendék-, hízó és egyéb állatok	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
4. Késztermék	45 069 320	24,4%	43 954 311	23,5%	68 616 152	29,3%	62 824 646	29,5%
5. Áruk	4 029	0,0%	1 859	0,0%	2 192	0,0%	19 048	0,0%
6. Késztermékekre adott előlegek	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
I. Készletek	184 408 580	100,0%	187 414 456	100,0%	234 347 143	100,0%	212 892 468	100,0%

Forrás: 2016-2019 évi beszámolók alapján saját szerkesztés

A vállalkozásnak szüksége van forgóeszközökre, ezen belül különböző készletekre feladataik teljesítéséhez. Mivel az elemzett cég egy termelő vállalkozás, így nem meglepő, hogy a készleteken belül az anyagok, a befejezetlen-, félkész-, valamint késztermékek jelennek meg.

A táblázatban megfigyelhető, hogy a készletek több mint felét az anyagok teszik ki minden vizsgált évben. Az anyagok számszerűsítve 2017-re 2,5%-kal emelkedett, míg 2018-ban 5,3 százalékkal csökkent. 2019-ben is kisebb csökkenés tapasztalható. A befejezetlentermelés és félkész termékek soron láthatjuk, hogy 2017-re másfél százalékkal, 2018-ra 0,5%-kal csökkent az előző évhez képest. Ezzel szemben 2019-ben kisebb növekedése tapasztalható, összesen 0,4%-kal növekedett az előző évhez képest. A késztermékek értékét elnézve 2017-re 3,7%-os csökkenést vehetünk észre. Ezután 2018-ra 5,8%-os növekedésről beszélhetünk, 2019-re 0,3%-os kisebb emelkedés következett be.

A vállalkozás mérlegében a készletek között az Áruk során láthatjuk azokat az anyagi javakat, melyeket változatlan formában tovább értékesítenek. Az áruk annyira kismértékben jelennek meg a készletek között, hogy nem tartom szükségesnek ennek további vizsgálatát.

Készletek alakulásának elemzése:

Alapvetően **relatív eltérések módszerét alkalmazhatjuk** a készletek alakulásának elemzéséhez. A vállalkozásnál a készletek tőkét kötnek le és készletezéssel, beszerzéssel, tárolással költségei keletkeznek. Először az átlagos anyagtárolási időt valamint a késztermékek átlagos tárolási idejét számszerűsítem, így **láthatjuk, hogy egy nap mennyi költséget jelent a cégnek tárolni a készleten tartott anyagokat és késztermékeket**, valamint **képet kapunk** arról, hogy **hány napi anyagfelhasználásnak felel meg az anyagkészletünk**.

Az **átlagos anyagtárolási idő** számítása a következő módon történhet:

$$\text{Átlagos anyagtárolási idő, nap} = \frac{\text{Anyagkészlet}}{\text{1 napi anyagköltség}}$$

7. táblázat
Anyagok átlagos tárolási ideje

Adatok EUR-ban

Megnevezés	2016	2017	2018	2019
Anyagköltség (EUR)	1 370 844 633	1 458 117 152	1 462 136 794	1 530 660 567
1 napi anyagköltség (EUR)*	3 755 739	3 994 842	4 005 854	4 193 591
Anyagok	106 530 229	112 981 980	128 801 316	115 480 320
Átlagos anyagtárolási idő (nap)	28	28	32	28

Forrás: 2016-2019 évi beszámoló alapján saját szerkesztés

Elmondható, hogy **annál kedvezőbb ez az érték minél alacsonyabb**, hiszen jelentős költséget jelent ezek tárolása. A táblázatban láthatjuk, hogy **28 és 32 nap között mozog** ez az érték, ami önmagában **nem mondható kedvezőtlennek**. 2018-ban kisebb növekedés látható. Feltételezhető, hogy a tárolási, raktározási költségek is nőttek ebben az évben. 2019-re ismét 28 napra csökkent az anyagok átlagos tárolási ideje. Ez a csökkenés az egyre kisebb anyagkészletnek köszönhető. Feltételezhetjük, hogy kevesebb anyagot szerzett be a cég, amivel ugyanúgy tudta biztosítani a termelés folytonosságát. Növekedett a termelés és az értékesítés ebben az évben ez is közrejátszik a mutató javuló tendenciában.

Készletek forgási ideje

A forgási idő számítása a következő módon történhet:

$$\text{Forgási idő} = \frac{\text{Időszak napjainak száma (365)}}{\text{Forgási sebesség}}$$

8. táblázat
A készletek forgási idejének alakulása

Megnevezés	2016	2017	2018	2019
Időszak napjainak száma	365	365	365	365
Forgási sebesség	9	10	8	9
Forgási idő (nap)	40,85	37,93	46,82	39,26

Adatok napban

Forrás: 2016-2019 évi beszámolók alapján saját szerkesztés

A **forgási idő számszerűsítésével képet kaptunk róla**, hogy 2016-ben a **készletek nagyjából 41 napi értékesítési nettó árbevételt kötöttek le**. Ez a magas érték abból adódott, hogy a **szükségesebnél több készletet raktározott** a vállalkozás. A forgási idő a következő évben csökkenét mutatott mindössze 3 nappal. 2018-ban viszont 9 nappal nőtt 2017-es évhez képest a forgási idő. 2019-re ismét **csökkent** 8 nappal. Ez **kedvezőnek tekinthető, mivel hamarabb testesül meg árbevételként a készletek értéke**.

Készletek forgási sebessége

A forgóeszközök, mint azt az elnevezése is sugallja a vállalkozás működése során körforgást végeznek. A pénzeszközért beszerzett anyagok, melyek felhasználásra, további megmunkálásra kerülnek egyéb termelési ráfordítások következtében befejezetlen, félkész, majd késztermékké alakulnak, ami értékesítés révén kintlévőséggé, majd pénzeszközzé válik. Tehát a **befektetett érték megtérül, így biztosítva az újabb körforgás kezdetét**, persze nyereségük keletkezik eközben, hiszen számukra ez a pénztöbblet biztosítja azt a hasznot, amiért tevékenységüket érdemes folytatni. Ezért is **fontos megállapítani a készletek forgási sebességét, hogy megtudjuk, milyen gyorsan fordul meg a befektetett pénzeszközünk**, azaz, hogy mennyi idő alatt válik pénzé a készletünk.

A készletek forgási sebességének számszerűsítése a következő módon történhet:

$$\text{Készletek forgási sebessége} = \frac{\text{Értékesítés N}^0 \text{ árbevétele}}{\text{Késztermékek értéke}}$$

9. táblázat
A készletek forgási sebességének alakulása

Adatok EUR-ban

Megnevezés	2016	2017	2018	2019
Értékesítés nettó árbevétele	1 647 548 614	1 803 370 895	1 826 803 798	1 979 194 693
Készletek értéke	184 408 580	187 414 456	234 347 143	212 892 468
Forgási sebesség (nap)	9	10	8	9

Forrás: 2016-2019 évi beszámolók alapján saját szerkesztés

Ez a mutató akkor tekinthető **kedvezőnek, ha a készletünk minél többször megfordul**. 2016-ban még csak 9-szer fordult meg a készlet, ami valószínűleg annak tudható be, hogy a növekvő árbevétel mellett, a vállalkozás több anyagot és félkész termékeket könyvelhetett, mint az ezt megelőző években. Ez az érték 2017-ben egyszer gyorsabban fordul meg a készletünk, ez annak köszönhető, hogy a vállalkozás árbevétele növekedett, mindemellett kevesebb készletet szerzett be ebben az évben, mint az előzőben, amikor is több anyagot raktároztak a szükségesnél.

10. táblázat
Követelések összetételének alakulása

Adatok EUR-ban

Megnevezés	2016		2017		2018		2019	
	EUR	Megosztás (%)	EUR	Megosztás (%)	EUR	Megosztás (%)	EUR	Megosztás (%)
1. Követelések áruszállításból és szolgáltatásból (vevők)	246 644	0,1%	446 621	0,3%	212 435	0,1%	812 134	0,4%
2. Követelések kapcsolt vállalkozással szemben	159 707 997	96,9%	167 944 246	97,4%	162 033 301	96,4%	210 829 071	96,9%
3. Követelések jelentős tulajdoni rész.vsz-ban lévő váll-al szemben	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
4. Követelések egyéb rész.vsz-ban lévő váll-al szemben	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
5. Váltókövetelések	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
6. Egyéb követelések	4 864 211	3,0%	3 962 032	2,3%	5 921 755	3,5%	5 921 755	2,7%
7. Követelések értékelési különbözete	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
8. Származékos ügyletek pozitív értékelési különbözete	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
II. Követelések	164 818 852	100,0%	172 352 899	100,0%	168 167 491	100,0%	217 562 960	100,0%

Forrás: 2016-2019-es beszámolók alapján saját szerkesztés

Megfigyelhető, hogy a követeléseket tekintve, csak **három mérlegtételt érint az elemzés**, mivel egyéb, a követeléseket alkotó tételekkel nem rendelkezik a cég. Szembetűnő, hogy a **követelések állományának legnagyobb részét a kapcsolt vállalkozással szembeni kintlévőségek teszik ki**, ez azért van, mert a hatvani Bosch legfőbb vevői a Bosch csoport kapcsolt vállalkozásai, ez a követelések 99%-ka. A **vevőkövetelések, illetve egyébkövetelések elhanyagolható százalékban jelennek meg** a cégnél, ezért külön ezek elemzésétől eltekintek.

4.1.2. A forrásállomány összetételének elemzése

Az eszközök forrásai a mérleg jobb oldalán találhatóak. A mérlegben a saját tőke, a céltartalékok, a kötelezettségek és a passzív időbeli elhatárolások jelennek meg a forrás oldalon. Ezek összetételét vizsgálom meg a mérleg főösszegéhez viszonyítva.

11. táblázat
Forrás állomány összetételének alakulása

Adatok EUR-ban

Megnevezés	2016		2017		2018		2019	
	EUR	Megosztás (%)	EUR	Megosztás (%)	EUR	Megosztás (%)	EUR	Megosztás (%)
D. Saját tőke	489 746 635	71,0%	522 788 405	71,8%	551 536 210	69,7%	596 335 155	71,2%
I. Jegyzett tőke	2 700 000	-	2 700 000	-	2 700 000	-	2 700 000	-
III. Tőketartalék	122 941 597	-	122 941 597	-	122 941 597	-	122 941 597	-
IV. Eredménytartalék	337 637 228	-	364 075 812	-	397 117 582	-	425 865 386	-
V. Lékötött tartalék	29 226	-	29 226	-	29 226	-	29 226	-
VII. Adózott eredmény	26 438 584	-	33 041 770	-	28 747 805	-	44 798 946	-
E. Céltartalékok	128 501	0,0%	969 172	0,1%	758 495	0,1%	578 083	0,1%
F. Kötelezettségek	181 605 965	26,3%	174 062 619	23,9%	205 951 720	26,0%	209 288 869	25,0%
III. Rövid lejáratú kötelezettségek	181 605 965	-	174 062 619	-	205 951 720	-	209 288 869	-
G. Passzív időbeli elhatárolás	18 349 703	2,7%	29 962 238	4,1%	33 147 204	4,2%	30 944 701	3,7%
Források összesen	689 830 804	100,0%	727 782 434	100,0%	791 393 629	100,0%	837 146 808	100,0%

Forrás: 2016-2019 évi beszámolók alapján saját szerkesztés

A források összetételének alakulását a fenti táblázat szemlélteti, a mérleg nullás sorait az áttekinthetőség kedvéért elhagytam. A **kötelezettségeket teljes mértékben rövidlejáratú kötelezettségek alkotják**, melyeknek jelentős részét a szállítókkal szembeni kötelezettségek teszik ki. A táblázatban jól látható, hogy a **források döntő hányadát a saját tőke adja**. A Saját tőke növekedést mutat a 2018-as év kivételével, viszont ez nem az alaptőke emelés következménye ugyanis a jegyzett tőke nem növekedett a vizsgált években. Tehát **teljes mértékben az eredménytartalék növekedésének hatására emelkedett** meg értéke. A **céltartalékok igen csekély mértékben vannak jelen** a források között, ebből következtethetünk arra, hogy a **fordulónapon kevés biztos, vagy valószínűsíthető jövőbeni költség, illetve ráfordítás terheli a vállalkozást**. A **passzív időbeli elhatárolások** mértéke sem kiemelkedően magas a forrásokon belül. Láthatunk itt 2018-as és 2019-es évet elnézve nagyobb növekedést. Ez a **halasztott bevételek** arányának növekedésének tudható be, amik teljes egészében **fejlesztési célú elhatárolásokból erednek**, ezekhez a vállalat pályázatok révén juthat hozzá.

4.2. Vagyoni helyzet elemzése mutatószámokkal

4.2.1. Eszközszerkezeti mutatók vizsgálata

A mérleg adataira van szükség ezen elemzési eljárás elvégzéséhez, ugyanis a mérleg eszközoldali adatait felhasználva képzünk mutatószámokat, melyek segítségünkre lesznek a következtetések levonásában, valamint az eszközállományon belüli arányváltozások vizsgálatára ad lehetőséget.

1. Befektetett eszközök arányának vizsgálata

A befektetett eszközök aránya a következő módon számszerűsíthető:

$$\text{Befektetett eszközök aránya (\%)} = \frac{\text{Befektetett eszközök}}{\text{Eszközök összesen}}$$

12. táblázat
A befektetett eszközök arányának alakulása

Adatok EUR-ban

Megnevezés	2016	2017	2018	2019
A. Befektetett eszközök	338 997 161	361 645 285	388 293 531	407 555 411
Eszközök összesen	689 830 804	727 782 434	791 393 629	837 146 808
Befektetett eszközök aránya (%)	49,1%	49,7%	49,1%	48,7%

Forrás: 2016-2019 évi beszámolók alapján saját szerkesztés

Az arányszámokból láthatjuk, hogy a **befektetett eszközök közel azonos** részt képviseltek a befektetett eszközökön belül minden vizsgált évben. 2017-ben **látható növekedést pozitívnak tekinthető, mivel indokolt beruházások révén bővült az értékük.**

2. Forgóeszközök arányának vizsgálata

$$\text{Forgó eszközök aránya (\%)} = \frac{\text{Forgóeszközök}}{\text{Eszközök összesen}}$$

13. táblázat
A forgóeszközök arányának alakulása

Adatok EUR-ban

Megnevezés	2016	2017	2018	2019
Forgóeszközök	350 702 757	363 840 255	402 717 617	426 956 770
Eszközök összesen	689 830 804	727 782 434	791 393 629	837 146 808
Forgóeszközök aránya (%)	50,8%	50,0%	50,9%	51,0%

Forrás: 2016-2019 évi beszámolók alapján saját szerkesztés

Mivel egy termelő vállalatról van szó nem meglepő az **50%-ot meghaladó forgóeszköz-ök megoszlása.** Értékük folyamatos növekedést mutat

4.2.2. Tőkeszerkezeti mutatók vizsgálata

A mérleg forrás oldalának vizsgálatát célszerű a vállalkozás saját tőkéjének vizsgálatával kezdeni, amit az összes forráshoz viszonyítva tehetünk meg, így képet kapva róla, hogy milyen arányát képezik az összes forrásunknak.

1. Tőkeellátottság kiszámításának képlete a következő:

$$\text{Tőkeellátottság (\%)} = \frac{\text{Saját tőke}}{\text{Források összesen}}$$

14. táblázat
A tőkeellátottság alakulása

Adatok EUR-ban

Megnevezés	2016	2017	2018	2019
Saját tőke	489 746 635	522 788 405	551 536 210	596 335 155
Források összesen	689 830 804	727 782 434	791 393 629	837 146 808
Tőkeerősség (%)	71,0%	71,8%	69,7%	71,2%

Forrás: 2016-2019 évi beszámolók alapján saját szerkesztés

A táblázatban jól látható, hogy a **források döntő hányadát a saját tőke adja**. A Saját tőke **évről-évre növekedést mutat**, viszont ez nem az alaptőke emelés következménye ugyanis a jegyzett tőke nem növekedett a vizsgált években.

2. Kötelezettségek aránya a következők szerint számítható ki:

$$\text{Kötelezettségek aránya (\%)} = \frac{\text{Kötelezettségek}}{\text{Források összesen}}$$

15. táblázat
Kötelezettségek arányának alakulása

Adatok EUR-ban

Megnevezés	2016	2017	2018	2019
Kötelezettségek	181 605 965	174 062 619	205 951 720	209 288 869
Források összesen	689 830 804	727 782 434	791 393 629	837 146 808
Kötelezettségek aránya (%)	26,3%	23,9%	26,0%	25,0%

Forrás: 2016-2019 évi beszámolók alapján saját szerkesztés

A források vizsgálatánál megtudtuk, hogy a **kötelezettségeket teljes mértékben rövidlejáratú kötelezettségek alkotják**, melyeknek jelentős részét a szállítókkal szembeni kötelezettségek teszik ki. Itt 2017-ben aránycsökkenés tapasztalható, ami azt jelenti, hogy kötelezettségeinek kisebb részét finanszírozza a vállalkozás idegen forrásból. a többi vizsgált évben közel azonos a mértéke.

5. A jövedelmezőség átfogó elemzése

A **teljesítmény mérésének**, valamint a különböző vállalkozások összehasonlíthatóságának **fontos eszköze a jövedelmezőség vizsgálata**. A jövedelmezőség egy abszolút fogalom, mely magában foglalja azt az elemzési módszert, amikor **valamilyen vetítési alap segítségével vizsgáljuk az egyes eredménykategóriákat**. Attól még, hogy egy vállalat nagy piaci részesedéssel rendelkezik, nem feltétlenül működik kimagasló jövedelmezőséggel. Ez a gyártás milyenségétől is függ. **Az elemzésem során képet kapunk róla, hogy a vállalat milyen eredményesen működik**. A jövedelmezőség **vizsgálatához a mérleg és az eredmény-kimutatás adataira van szükség**.

A **ROA, ROE és ROI mutatók** segítségével számszerűsíttem, hogy előreláthatóan mekkora jövedelemhányad tőkésíthető a gazdaságban.

A **bevételearányos jövedelmezőségi mutatók** számítása során ügyeltem arra, hogy azon bevétel kategóriákat válasszam vetítési alapnak, melyek közrejátszottak az eredmény alakulásában. Ez alapján az üzemi eredménnyel, valamint az adózás előtti eredménnyel kalkuláltam.

A **tőkearányos jövedelmezőség** vizsgálatánál az egyes eredménykategóriákat viszonyítom a saját tőkéhez, így képet kapva arról, hogy mennyi eredménye realizálódik a vállalatnak a saját tőkén.

Mivel az élőmunka jelentős szerepet játszik a vizsgált vállalat eredménytermelő képességében, lévén termelő vállalat mivoltából, így szükségesnek tartom az **élőmunka arányos jövedelmezőségének** vizsgálatát.

Az **eszközarányos jövedelmezőségi** mutató segítségével számszerűsíttem, hogy a tevékenység végzése érdekében lekötött egyes eszközcsoportok, milyen mértékben járultak hozzá a vállalkozás jövedelem képződéséhez.

5.1. Bevétel arányos jövedelmezőség

Két eredménykategóriát fogok vizsgálni az elemzésem során. Az Üzemi (üzleti) tevékenység eredményét, valamint az Adózás előtti eredményt viszonyítom a bevételadatokhoz.

Üzemi (üzleti) tevékenység eredményének bevételarányos vizsgálata a következő módon számítható ki:

$$\text{Bevétel arányos jövedelmezőség (\%)} = \frac{\text{Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye}}{\text{Értékesítés N}^0 \text{ árbevétele} + \text{Egyéb bevétel}}$$

16. táblázat

Üzemi (üzleti) tevékenység eredményének bevételarányos jövedelmezősége

Adatok EUR-ban

Megnevezés	2016	2017	2018	2019
Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye	27 815 847	30 627 684	28 828 414	48 299 666
Értékesítés nettó árbevétele	1 647 548 614	1 803 370 895	1 826 803 798	1 979 194 693
Egyéb bevételek	38 017 416	35 634 934	13 334 550	24 294 181
Bevétel arányos jövedelmezőség (%)	1,7%	1,7%	1,6%	2,4%

Forrás: 2016-2019 évi beszámoló alapján saját szerkesztés

Látható, hogy a **bevételarányos jövedelmezőség mutató évről-évre növekedést mutat, kivétel a 2018-as év** mikor 0,1 százalékot csökkent az azt megelőző évhez képest. Ez a növekedés azért van mert, az értékesítés nettó árbevétele és az egyéb bevételek kisebb mértékben nőttek, mint az üzemi tevékenység eredménye. A 2016,2017,2018 évi **üzemi eredmény** igen alacsonynak mondható értéke a 2019-es évhez képest a megnövekedett egyéb- és anyagjellegű ráfordításoknak köszönhető, valamint az ezzel párhuzamosan csökkenő egyéb bevételeknek. Az **értékesítés nettó árbevétele** átlagos növekedést mutat évről évre, viszont itt is látható, hogy 2018-as évre csak 1,2 százalékos növekedést mutat, ami csekély mértékű a többi évhez képest ahol 8-9 százalékos növekedést tapasztalhatunk. Az **egyéb bevételek** 2018-ról 2019-re szintén másfélszeresére nőtt, viszont ennél az eredménykategóriánál láthatunk egy jelentős csökkenést 2017-ről 2018-ra, ugyanis csaknem 37,4 százalékkal esett az értéke. **Összességében** mondhatjuk, hogy **kedvezően alakult a mutató értéke** a vizsgált években.

Hiszen azt fejezi ki ez az érték, hogy a bevétel hány százaléka marad meg a vállalkozásnál eredményként, ezért **bármilyen mértékű növekedése kedvezőnek tekinthető.**

Az **Adózás előtti eredmény** bevételarányos vizsgálata a következő módon számítható ki:

Bevétel arányos jövedelmezőség (%)=	Adózás előtti eredmény
	Értékesítés N ⁰ árbevétele+Egyéb bevételek+pénzügyi műveletek bevételei+rendkívüli bevételek

A képletben látható, hogy ennél a mutatónál már az összes bevételt számba kell venni a számítás során.

17. táblázat
Adózás előtti eredmény bevételarányos jövedelmezőségének vizsgálata
Adatok EUR-ban

Megnevezés	2016	2017	2018	2019
Adózás előtti eredmény	27 180 956	33 437 450	28 558 746	45 924 017
Értékesítés nettó árbevétele	1 647 548 614	1 803 370 895	1 826 803 798	1 979 194 693
Egyéb bevételek	38 017 416	35 634 934	13 334 550	24 294 181
Pénzügyi műveletek bevételei	8 260 716	11 759 807	18 401 602	13 945 830
Bevétel arányos jövedelmezőség (%)	1,6%	1,8%	1,5%	2,3%

Forrás: 2016-2019 évi beszámoló alapján saját szerkesztés

Az utolsó általam vizsgált eredménykategória az **Adózás előtti eredmény**, ennek a **bevételarányos jövedelmezőségét** fogom számszerűsíteni és megvizsgálni. A táblázatban látható, hogy a **2018-as évet leszámítva a mutató értéke évről-évre növekedett, ez kedvezőnek tekinthető.** Főként a 2019-es évben, hiszen ekkor a bevételek több mint 2 százaléka testesül meg az eredményben. Ez azért van mert, a bevételek kisebb mértékben nőttek, mint az Adózás előtti eredmény. Itt is **látható az eredmény ugrásszerű növekedése 2019-re** másfél szerezésre nőtt. Ez már jelentősen kisebb különbség, mint az üzemi tevékenység eredményénél. Az eltérés változásának **oka a pénzügyi műveletek eredményének jelentős optimalizálódása**, ugyanis értéke negatívan szerepet az eredménykimutatásban, így csökkentette a további eredménykategóriákat. értéke a vizsgált években.

5.2. Tőkearányos jövedelmezőség

A tőkearányos jövedelmezőség vizsgálatánál az egyes eredménykategóriákat viszonyítjuk a saját tőkéhez, így képet kaphatunk arról, hogy mennyi eredménye realizálódik a vállalatnak a saját tőkén. Az **elemzés során három eredménykategóriához viszonyítom a saját tőkét**, az üzemi (üzleti) tevékenység eredményéhez, valamint az adózás előtti-, illetve adózott eredményhez.

A **tőkearányos üzemi (üzleti) tevékenység eredménye** az alábbi módon számítható ki:

Tőkearányos üzemi (üzleti) tevékenység eredménye(%)=	Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye
	Saját tőke

18. táblázat
Tőkearányos üzemi (üzleti) tevékenység eredményének alakulás

Adatok EUR-ban

Megnevezés	2016	2017	2018	2019
Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye	27 815 847	30 627 684	28 828 414	48 299 666
Saját tőke	489 746 635	522 788 405	551 536 210	596 335 155
Tőkearányos üzemi (üzleti) tevékenység eredménye (%)	5,7%	5,9%	5,2%	8,1%

Forrás: 2016-2019 évi beszámolók alapján saját szerkesztés

A **tőkearányos üzemi (üzleti) tevékenység eredménye**, megmutatja számunkra, hogy az üzemszerű tevékenysége során képződő eredmény mekkora hányada testesül meg a saját tőkén. **Két fő befolyásoló tényező** játszik szerepet a mutató alakulásában, mégpedig az **üzemi tevékenység jövedelmezősége**, illetve a **tőke forgási sebessége**. Láthatjuk, hogy **kedvezően alakul** a mutató értéke, hiszen 2018-as évet leszámítva, ahol a megelőző évhez képest 0,7 százalékos csökkenést mutat a többi vizsgált évben **folyamatos növekedés jellemzi**.

A **tőkearányos adózás előtti eredmény** megmutatja, hogy egységnyi tőkére mennyi adózás előtti eredmény jut. Számítása a következő módon történhet:

Tőkearányos adózás előtti eredmény (%)=	$\frac{\text{Adózás előtti eredmény}}{\text{Saját tőke}}$
---	---

19. táblázat
Tőkearányos adózás előtti eredmény alakulása

Adatok EUR-ban

Megnevezés	2016	2017	2018	2019
Adózás előtti eredmény	27 180 956	33 437 450	28 558 746	45 924 017
Saját tőke	489 746 635	522 788 405	551 536 210	596 335 155
Tőkearányos adózás előtti eredmény (%)	5,6%	6,4%	5,2%	7,7%

Forrás: 2016-2019 évi beszámolók alapján saját szerkesztés

A táblázat adataiból jól látható, hogy a sajáttőkén 2016-ben 5,6 %, 2017-ben 6,4%, 2018-ban 5,2%, 2019-ben 7,7% adózás előtti eredmény realizálódik. **A 2016-os és 2018-as évek mutatóinak alacsony szintje, annak köszönhető, hogy a pénzügyi**

műveletek eredménye ezen években negatív előjellel szerepelt, tehát **a ráfordításai nagyobb mértékben voltak jelen** mint ezen eredményt képező bevételei, így nem meglepő, hogy a mutató értékei itt a legalacsonyabbak a vizsgált éveket elnézve. **Összességében mégis kedvezőnek mondható a mutató alakulása**, hiszen a 2018-as évben bekövetkezett kisebb csökkenést leszámítva növekedés tapasztalható.

A **tőkearányos adózott eredmény** az alábbi módon számítható ki:

Tőkearányos adózott eredmény (ROE) (%)=	$\frac{\text{Adózott eredmény}}{\text{Saját tőke}}$
---	---

A **tőkearányos adózott eredmény** az osztalékfizetési képességre, valamint a lehetséges maximális tőkenövekedéshez szolgáltat információt. **Egyféle tőkemegtérülési mutató**, melyet a jövedelmezőség számításánál gyakran alkalmaznak az elemzők. Kifejezi, hogy egységnyi tőkére mennyi eredmény jut. **Minél magasabb ez az érték annál kedvezőbb.**

20. táblázat
Tőkearányos adózott eredmény alakulása

Adatok EUR-ban

Megnevezés	2016	2017	2018	2019
Adózott eredmény	26 438 584	33 041 770	28 747 805	44 798 946
Saját tőke	489 746 635	522 788 405	551 536 210	596 335 155
Tőkearányos adózott eredmény (%)	5,4%	6,3%	5,2%	7,5%

Forrás: 2016-2019 évi beszámolók alapján saját szerkesztés

A mutató alakulását elnézve **kedvezőnek mondható**, hiszen növekvő tendenciát mutat.

5.3. Élőmunka arányos jövedelmezőség

Mivel az élőmunka jelentős szerepet játszik a vizsgált vállalat eredménytermelő képességében, lévén termelő vállalat mivoltából, így szükségesnek tartom az élőmunka arányos jövedelmezőségének vizsgálatát. Segítségével **képet kaphatunk arról, hogy az élőmunka milyen nagyságú eredményt hozott létre, hogy ez milyen mértékben járult hozzá az eredmény alakulásához.**

Bérrarányos jövedelmezőség vizsgálata következő képlet számszerűsítésével történhet:

1. Amennyiben az **adózás előtti eredményt** viszonyítom a bérköltséghez:

$$\text{Bérrarányos adózás előtti e. jövedelmezőség (\%)} = \frac{\text{Adózás előtti eredmény}}{\text{Bérköltség}}$$

2. Amennyiben az **üzemi tevékenység eredményét** viszonyítom a bérköltséghez:

$$\text{Bérrarányos üzemi jövedelmezőség (\%)} = \frac{\text{Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye}}{\text{Bérköltség}}$$

21. táblázat

Bérrarányos adózás előtti eredmény jövedelmezőségének alakulása

Adatok EUR-ban

Megnevezés	2016	2017	2018	2019
Adózás előtti eredmény	27 180 956	33 437 450	28 558 746	45 924 017
Bérköltség	67 260 768	85 465 070	91 925 929	103 045 820
Élőmunka arányos jövedelmezőség (%)	40,4%	39,1%	31,1%	44,6%

Forrás: 2016-2019 évi beszámolók alapján saját szerkesztés

A jövedelmezőségi mutatónkat elnézve **2017-ben** 1,3 %-os csökkenést láthatunk, illetve **2018-ban** ismét 8%-os **csökkenés tapasztalható**. Ezen években **ugyanis jelentős béremelés történt**, ami a bérköltség megugrását eredményezte. Ezzel szemben a **2019-es évben** a mutatónk értéke már jelentősen **13,5 százalékkal nőtt** az előző évhez képest. Ez annak is köszönhető, hogy **kisebb mértékű bérköltség növekedés mellett jóval magasabb értékű eredményt tudott elérni** a vállalkozás.

22. táblázat
Bérrányos üzemi jövedelmezőség alakulása

Adatok EUR-ban

Megnevezés	2016	2017	2018	2019
Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye	27 815 847	30 627 684	28 828 414	48 299 666
Bérráncótség	67 260 768	85 465 070	91 925 929	103 045 820
Bérrányos üzemi jövedelmezőség (%)	41,4%	35,8%	31,4%	46,9%

Forrás: 2016-2019 évi beszámolók alapján saját szerkesztés

Az üzemi tevékenység eredményének bérrányos jövedelmezősége fontos információ, mivel az **emberi erőforrás jövedelemteremtő szerepe itt testesül meg a legfőképp**, mivel egy termelő vállalkozásról beszélünk. Az emberi erőforrás legnagyobb része itt fejt ki hatását, hiszen az általuk megtermelt javak értékesítése révén realizálódik bevétele a vállalkozásnak. Itt is jól látható a **2017-es és 2018-as jelentős bérráncótség növekedés hatása**, hiszen a **mujtató csökkenő** tendenciátja tapasztalható. Az üzemi tevékenység bérrányos jövedelmezősége **2019-ben már a növekedés útjára lép**, hiszen itt már 15,5 százalékos növekedést láthatunk, ami az **eredmény pozitív alakulásának köszönhető**.

1 főre jutó üzemi (üzleti) tevékenység eredménye a következő módon számítható ki:

1 főre jutó üzemi (üzleti) eredmény (EUR/fő)=	Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye
	Létszám

23. táblázat
1 főre jutó üzemi (üzleti) eredmény

Megnevezés	2016	2017	2018	2019
Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye (EUR)	27 815 847	30 627 684	28 828 414	48 299 666
Létszám (fő)	4 374	4 827	4 823	4 912
Bérrányos üzemi jövedelmezőség (EUR/fő)	6 359	6 345	5 977	9 833

Forrás: 2016-2019 évi beszámolók alapján saját szerkesztés

A táblázat adataiból megállítható, hogy az 1 főre jutó üzemi tevékenység értéke **2017-es és 2018-as évben csökkent**, ez a már említett **személyi jellegű ráfordítások** jelentős növekedésének tudható be. **2019-re** az azt megelőző évhez képest **3856 EUR-val emelkedett** az 1 főre jutó üzemi eredmény. **Ez a növekedés kedvező**, hiszen **egy dolgozó jövedelmtermelő képessége nőtt**. Ezt abból is láthatjuk, hogy a dolgozói létszám kisebb mértékben növekedett, mint az üzemi eredmény, tehát egy dolgozón több jövedelem képződik.

Élőmunkaráfordítás-arányos jövedelmezőség a következő módon számszerűsíthető:

élőmunkaráfordítás-arányos jövedelmezőség (%)=	Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye
	Személyi jellegű ráfordítás

24. táblázat
Élőmunkaráfordítás-arányos jövedelmezőség

Adatok EUR-ban

Megnevezés	2016	2017	2018	2019
Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye	27 815 847	30 627 684	28 828 414	48 299 666
Személyi jellegű ráfordítás	99 776 777	122 757 877	130 109 905	142 311 465
Élőmunkaráfordítás-arányos jövedelmezőség (%)	27,9%	24,9%	22,2%	33,9%

Forrás: 2016-2019 évi beszámolók alapján saját szerkesztés

Az élőmunkaráfordítás-arányos jövedelmezőségi mutató alapján **megállapítható**, hogy **egységnyi személyi jellegű ráfordítás egyre kevesebb üzemi (üzleti) eredményt képes előállítani egészen 2018-ig**, ez alapvetően a termelési költségek és ráfordítások szintjének emelkedésének tudható be, valamint annak, hogy az eredmény ugyan növekedett, de kisebb mértékben, mint a személyi jellegű ráfordítások értéke. **2019-ben** már 11,7 százalékos **növekedés tapasztalható**.

5.4. Eszközarányos jövedelmezőség

Az eszközök jövedelemteremtő képességéről kapunk képet az eszközarányos jövedelmezőségi mutatók számszerűsítésével. Segítségével megtudhatjuk, hogy a tevékenység végzése érdekében lekötött egyes eszközcsoportok, milyen mértékben járultak hozzá a vállalkozás jövedelem képződéséhez.

Két a nemzetközi gyakorlatban is gyakran alkalmazott mutatót választottam ki az eszközarányos jövedelem vizsgálatára:

- 1. Eszköz arányos eredmény**, mely kiszámítása a következő módon történhet:

ROA (%)	Adózás előtti eredmény
	Eszközök összesen

- 2. Eszköz arányos megtérülés** számszerűsítése a következő módon lehetséges:

ROI (%)	Adózott eredmény
	Eszközök összesen

25. táblázat
A ROA és ROI mutatók számszerűsítése

Adatok EUR-ban

Megnevezés	2016	2017	2018	2019
Adózás előtti eredmény	27 180 956	33 437 450	28 558 746	45 924 017
Adózott eredmény	26 438 584	33 041 770	28 747 805	44 798 946
Eszközök összesen	689 830 804	727 782 434	791 393 629	837 146 808
ROA (%)	3,9%	4,6%	3,6%	5,5%
ROI (%)	3,8%	4,5%	3,6%	5,4%

Forrás: 2016-2019 évi beszámolók alapján saját szerkesztés

A vizsgált mutatók segítségével azt fejezzük ki, hogy mekkora hányada térül meg a vállalkozás eszközeinek adott időszak alatt az adózás előtti eredményből (**ROA**), valamint az adózott eredményből (**ROI**). A két mutató értéke közel azonosan alakult minden évben. A 2018-as évben a vállalkozásnak nem keletkezett adófizetési kötelezettsége, ezért itt a mutatók értéke azonos. Látható, hogy a mutatók értéke a 2018-as évet leszámítva növekszik, ez kedvezőnek mondható. Megállapítható, hogy 2016-ban az eszközöknek csak 3,9 százaléka térült meg. Jelentősen jobb eredményeket láthatunk 2017-ben, amikor is a ROA mutatónk értéke 4,6 % a ROI 4,5 % volt.. Az eszközök jövedelemteremtőképessége 2019-ben ismét javult az előző évhez képest, ekkor az eszközök 5,1 százaléka realizálódott az adózás előtti eredményben. Az eszközarányos megtérülés 2019-ben 5,4 százalékot mutatott.

5.5. Komplex jövedelmezőség

A komplex jövedelmezőség vállalati szinten ad információt a cég jövedelemtermelő szintjéről. A mutató értékének kiszámítása a következő módon történik:

Komplex jövedelmezőségi mutató (%)=	Üzemi tevékenység eredménye
	Nettó eszköz érték + Bérköltség

26. táblázat
Komplex jövedelmezőség alakulása

Adatok EUR-ban

Megnevezés	2016	2017	2018	2019
Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye	27 815 847	30 627 684	28 828 414	48 299 666
Immateriális javak	417 424	742 385	666 069	871 644
Tárgyi eszközök	338 579 737	360 902 900	387 627 462	406 683 767
Készletek	184 408 580	187 414 456	234 347 143	212 892 468
Bérköltség	67 260 768	85 465 070	91 925 929	103 045 820
Komplex jövedelmezőség (%)	4,7%	4,8%	4,0%	6,7%

Forrás: 2016-2019 évi beszámolók alapján saját szerkesztés

A mutató számszerűsítésénél az üzemi eredményt viszonyítottam a lekötött eszközérték és bérköltség összegéhez, mely segítségével lehetőségem nyílt arra, hogy megállapítsam a vállalati szintű jövedelmezőséget. A táblázatban látható, hogy a **komplex jövedelmezőség javuló tendenciát mutat, ez kedvezőnek tekinthető.** A 2018 évi alacsony 4 százalékos jövedelemtermelőképeség a megnövekedett anyagjellegű ráfordításokra vezethető vissza, ez az üzemi eredményt jelentősen rontotta. 2019-ben az üzemi eredmény jelentős növekedése következtében rohamosan javult a vállalat jövedelemtermelőképesége. Ez a **növekedés a készletgazdálkodás javításának köszönhető.**

6. Gazdasági hatékonyság elemzése

6.1. Termelési érték vizsgálata

Gazdasági hatékonyság nem más, mint a vállalkozás rendelkezésére álló erőforrások gazdaságos felhasználása melletti teljesítmény. A tevékenység jellege jelentősen befolyásolja ezen mutatók alakulását. Nyilván egy termelő vállalat és egy kereskedelmi vállalat más területekre koncentrál, így hatékonysága különböző területeken érvényesül. Mivel az elemzésem középpontjában egy ipari termelő vállalat áll, így a hatékonyság elemzésénél az értékesítés árbevételével, illetve a különböző termelésiérték kategóriákkal kalkulálok a tevékenység hozamának közelítésére. A hatékonyság elemzése során a termelőtevékenységet végző vállalkozások esetében a hozamokat elsősorban a termelésiérték-mutatók jelentik. **Bruttó termelési érték** alatt a vállalkozás tárgyidőszaki teljes hozamértékét értjük. A továbbértékesítési céllal beszerzett tételeket nem tartalmazhatja a termelőtevékenység hozamértéke, tehát ezekkel csökkenteni kell az értékesítés nettó árbevételét. Korrekciós tényezőt jelent még a saját előállítású eszközök értéke. Az **anyagmentes termelési érték** folytatva az előbbi levezetést, mivel a bruttó termelési érték meghatározásánál már az ELÁBÉ-t, illetve az eladott közvetített szolgáltatások értékét levontuk, ezután már csak az anyagjellegű ráfordítások kerülnek levonásra. A **nettó termelési értéket** megkapjuk, ha az anyagmentes termelési értéket csökkentjük az értékcsökkenési leírás összegével. A hatékonyság vizsgálatának egyik legfontosabb mutatója a nettó termelési érték, ugyanis a vállalkozás nemzeti jövedelemhez való hozzájárulását mutatja. A **hozzáadott érték** a GDP vállalati szintű megfelelője. A személyi jellegű ráfordítások értékcsökkenési leírás összegével, illetve az adózás előtti eredménnyel növelt értéke.

27. táblázat
A termelési érték kategóriák meghatározása

Adatok EUR-ban

Megnevezés	2016	2017	2018	2019
Értékesítés nettó árbevétele	1 647 548 614	1 803 370 895	1 826 803 798	1 979 194 693
- ELABÉ	7 107 151	6 919 061	8 564 775	6 863 068
- Eladott (közvetített) szolgáltatások	1 101 408	844 831	705 614	735 725
+ SEEAÉ	12 164 436	22 723 107	17 189 981	14 272 984
+ STKÁV	11 672 835	-3 443 705	31 113 018	-8 150 535
Bruttó termelési érték	1 663 177 326	1 814 886 405	1 865 836 408	1 977 718 349
- Anyagköltség	1 370 844 633	1 458 117 152	1 462 136 794	1 530 660 567
- Igénybevett anyagi jellegű szolgáltatások	121 893 957	134 105 037	149 735 415	162 922 381
Anyagmentes termelési érték	170 438 736	222 664 216	253 964 199	284 135 401
- Értékcsökkenési leírás	49 409 929	62 932 609	66 612 391	69 829 835
Nettó termelési érték	121 028 807	159 731 607	187 351 808	214 305 566

Forrás: 2016-2019 évi beszámolók alapján saját szerkesztés

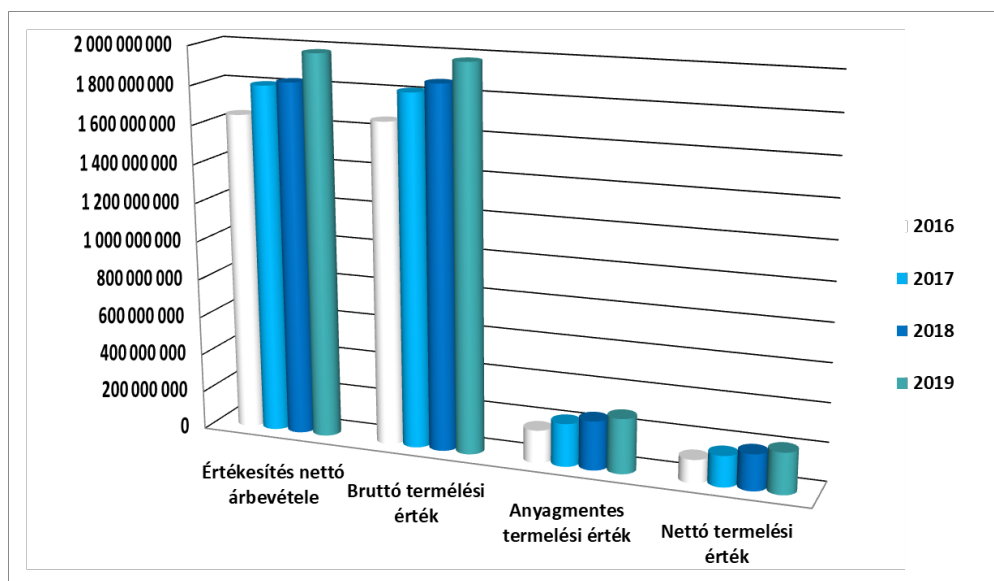
A **bruttó termelési érték** levezetését elnézve összességében megállapítható, hogy értéke kedvező irányban változik, ugyanis minden vizsgált évben növekszik. Értékének alakulását döntő hányadban a saját előállítású eszközök állományváltozásának, illetve a saját előállítású eszközök aktivált értékének alakulása okozza. ezzel szemben kisebb mértékben befolyásolja az eladott (közvetített) szolgáltatások értékének csökkenése. A 2017-re 9,1 százalékos növekedés tapasztalható a bruttó termelési értékben. 2018-ra 2,8 százalékkal nőtt az előző évhez képest. 2019-ban pedig 5,9 százalékot nőtt.

Az **anyagmentes termelési** érték hasonló ütemben növekedett, mint a bruttó termelési érték, bár kedvezőnek azt tekinthetnénk, ha magasabb mértékben emelkedne az értéke mint a bruttó termelési kategória. Itt viszont közrejátszott az anyagköltség, illetve igénybevett szolgáltatások növekedése is a változásban. Az anyagköltség jellemzőbben befolyásolta alakulását, mivel nagyobb mértékben változott, mint az igénybevett szolgáltatások értéke.

A **nettó termelési érték** hasonló ütemben növekedett, mint az anyagmentes termelési érték. Levezetését elnézve láthatjuk, hogy évről-évre kedvező irányba változott az értéke. Ez a változás az anyagköltség megnövekedett értéke miatt történt. 2017-ben 31,9 százalékkal, 2018-ban 17,2, valamint 2019-re 14,4 százalékkal javult a vizsgált termelési érték.

A jobb szemléltetés kedvéért elkészítettem egy diagramot, mely a különböző termelési értékeket szemlélteti 2016-2019-ig.

5. ábra
A termelési értékek alakulása

Forrás: 27. sz. táblázat alapján saját szerkesztés

A **hozzáadott érték** levezetését szemlélteti a következő táblázat:

28. táblázat
Hozzáadott érték alakulása

Adatok EUR-ban

Megnevezés	2016	2017	2018	2019
Személyi jellegű ráfordítás	99 776 777	122 757 877	130 109 905	142 311 465
+ Értécsökkenési leírás	49 409 929	62 932 609	66 612 391	69 829 835
+ Adózás előtti eredmény	27 180 956	33 437 450	28 558 746	45 924 017
Hozzáadott érték	176 367 662	219 127 936	225 281 042	258 065 317

Forrás: 2016-2019 évi beszámolók alapján saját szerkesztés

A hozzáadott érték megmutatja, azt az értéket amennyivel a vállalkozás, a beáramló anyagok értékét megnövelte. Megállapítható, hogy a vállalkozás hozzá adott értékeéről-évre **növekedő irányt mutat**, tehát **kedvezőnek tekinthető**.

6.2. Hatékonysági mutatók vizsgálata

1. **Komplex hatékonyság** a következő módon számítható ki:

Komplex hatékonyság=	$\frac{\text{Üzemi tevékenység eredménye}}{\text{Nettó eszköz érték} + \text{Bérek költség}}$
----------------------	---

29. táblázat
Komplex hatékonyság alakulása

Adatok EUR-ban

Megnevezés	2016	2017	2018	2019
Nettó termelési érték	121 028 807	159 731 607	187 351 808	214 305 566
Lekötött eszközök értéke x 0,15	50 849 574	54 246 792	58 244 030	61 133 312
Béreköltség x 1,8	121 069 382	153 837 126	1 654 666 672	185 482 476
Komplex hatékonyság	0,70	0,77	0,11	0,87

Forrás: 2016-2019 évi beszámolók alapján saját szerkesztés

A komplex hatékonyság értéke a vizsgált években a **velük szemben elvárt hozamtermelő hatást nem hozták létre**, hiszen elvárt szintje 100% lenne. 2018-as évben bőven elmarad köszönhetően a béreköltség ugrásszerű növekedésének, valamint betudható az erőforrások nem megfelelő kihasználásának. A nevezőben lévő adatokat a hozamelvárás alapján meghatározott súlyokkal korrigáltam.

2. Élőmunka-hatékonyság a következő módon számszerűsíthető:

Élő-munka hatékonyság=	$\frac{\text{Nettó termelési érték}}{\text{Létszám}}$
------------------------	---

Az élőmunka-hatékonysági mutató kifejezi az 1 főre jutó nettó termelési értéket.

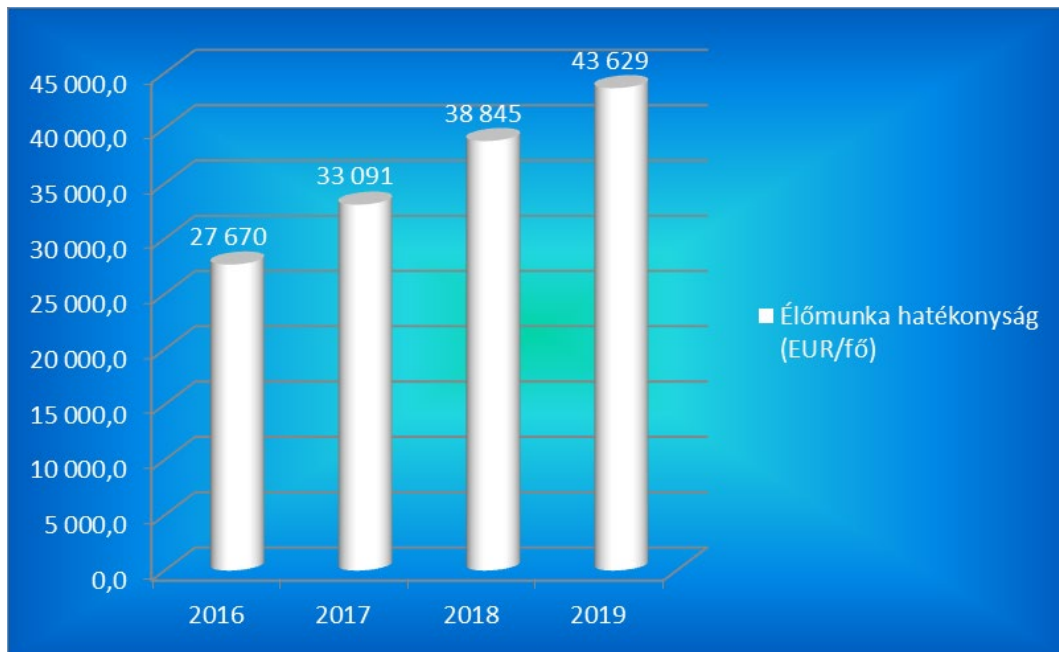
30. táblázat
Élőmunka hatékonyság alakulása

Megnevezés	2016	2017	2018	2019
Nettó termelési érték (EUR)	121 028 807	159 731 607	187 351 808	214 305 566
Létszám (fő)	4 374	4 827	4 823	4 912
Élőmunka hatékonyság (EUR/fő)	27 670	33 091	38 845	43 629

Forrás: 2016-2019 évi beszámolók alapján saját szerkesztés

Az **élőmunka-hatékonyság értéke évről-évre növekedést mutat**, ami a termelési érték növekedésének köszönhető a létszám jóval kisebb mértékű változása mellett. A vizsgált években jelentős növekedés következett be a mutató értékében, számszerűsítve egy főn 2016-ban 27 670 euró, 2017-ben 33 091 euró, 2018-ban 38 845 euró eredmény képződött. 2019-ben 43629 EUR/fő-re növekedett az értéke, ez összesen 4784 eurós **javulást jelent** egy főre vetítve.

6. ábra
Élőmunka-hatékonyság alakulása

Forrás: 30.sz. táblázat alapján saját szerkesztés

3. Bérhatékonyság vizsgálata

Az 1 Ft bérköltségre jutó termelési érték számszerűsítésével képzeljük, arról, hogy a mekkora a kiáramló bér új értéket létrehozó képessége. Számításának képlete:

$$1 \text{ Ft bérköltségre jutó termelési érték} = \frac{\text{Nettó termelési érték}}{\text{Bérköltség}}$$

31. táblázat
Bérhatékonyság alakulása

Megnevezés	2016	2017	2018	2019
Nettó termelési érték (EUR)	121 028 807	159 731 607	187 351 808	214 305 566
Bérköltség (EUR)	67 260 768	85 465 070	91 925 929	103 045 820
Bérhatékonyság	1,80	1,87	2,04	2,08

Forrás: 2016-2019 évi beszámolók alapján saját szerkesztés

A táblázatban látható, hogy a vállalkozás tevékenysége során kiáramló béren 2016-ban 1,8 egység új érték realizálódott. A 2017-es évet elnézve láthatjuk, hogy kedvező irányba mozdult el a **mutató értéke**, mely a nettó termelési érték 32 %-os **növekedése**, illetve a bérköltség 27,1 %-os növekedésének az eredménye. Ez a bérköltség növekedés a dolgozók új termelőegységekre történő betanítására vezethető vissza.

A hatvani gyár folyamatosan fejlődik és bővül, míg keretei engedik, így az új gyártósorokra újabb- és újabb belépőket vesznek állományba, ez folyamatosan növekvő tényező a bérköltség alakulásában. Érthető az is, hogy egy tapasztalatlan oktatás elején álló munkavállaló nem képes annyi nyereséget termelni a cégnek, mint egy olyan dolgozó, aki már régóta a bosch alkalmazásában áll. 2018-ban 2,04 egységnyi új értéket teremtett a vállalkozástól kiáramló bér. Ez az érték **pozitívnak tekinthető**, főként mert bármilyen növekedés, ami az eredményt érinti pozitívan ható tényező. 2019-es évben ismét növekedett a bérhatékonyság mutatója, ekkor már 2,08 egységen állt az értéke.

4. Eszközhatékonyság vizsgálata

Ez a mutató az eszközök által létrejött újérték-képződésről szolgáltat információt.

4.1. Lekötött eszközök hatékonysága

$$\text{Lekötött eszközök hatékonysága} = \frac{\text{Nettó termelési érték}}{\text{Lekötött eszközök átlagos nettó értéke}}$$

A számításhoz szükséges adatok és a mutató értékének alakulását a következő táblázatban szemléltetem.

32. táblázat
Lekötött eszközök hatékonysága

Megnevezés	Adatok EUR-ban			
	2016	2017	2018	2019
Nettó termelési érték	121 028 807	159 731 607	187 351 808	214 305 566
Immateriális javak	417 424	742 384	666 069	871 644
Tárgyi eszközök	338 579 737	360 902 900	387 627 462	406 638 767
Készletek	184 408 580	187 414 456	234 347 143	212 892 468
Lekötött eszközök hatékonysága	0,23	0,29	0,30	0,35

Forrás: 2016-2019 évi beszámolók alapján saját szerkesztés

A mutatónk értéke évről-évre növekedést mutat, ami kedvezőnek tekinthető, hiszen a lekötött eszközök értékteremtő képessége nőtt.

4.2. Tárgyieszköz hatékonyság

$$\text{Tárgyi eszköz hatékonyság} = \frac{\text{Nettó termelési érték}}{\text{Tárgyi eszközök nettó értéke}}$$

33. táblázat
Tárgyeszköz-hatékonyság

Adatok EUR-ban

Megnevezés	2016	2017	2018	2019
Nettó termelési érték (EUR)	121 028 807	159 731 607	187 351 808	214 305 566
Tárgyi eszközök	338 579 737	360 902 900	387 627 462	406 683 767
Tárgyeszköz-hatékonyság	0,36	0,44	0,48	0,53

Forrás: 2016-2019 évi beszámolók alapján saját szerkesztés

A táblázatot elnézve arra a következtetésre juthatunk, hogy a tárgyi eszközök jövedelemteremtő képessége növekedik évről-évre, ez kedvező a vállalkozás számára.

4.3. Készlethatékonyság

A készlethatékonyság számszerűsítése a következő módon történhet:

Készlethatékonyság =	$\frac{\text{Nettó termelési érték}}{\text{Készletek}}$
----------------------	---

34. táblázat
Készlethatékonyság

Adatok EUR-ban

Megnevezés	2016	2017	2018	2019
Nettó termelési érték (EUR)	121 028 807	159 731 607	187 351 808	214 305 566
Készletek (EUR)	184 408 580	187 414 456	234 347 143	212 892 468
Készlethatékonyság	0,66	0,85	0,80	1,01

Forrás: 2016-2019 évi beszámolók alapján saját szerkesztés

A készletek által előállított új érték képződését a készlethatékonysági mutató segítségével vizsgálhatjuk, melyet a fenti táblázat tartalmaz. **Megállapítható a mutató pozitív alakulása.** 2016-ban 0,66 egységnyi jövedelmet teremtettek a készletek, ez az érték 2017-ben 0,85 egységre nőtt. 2018-ban lecsökkent ami, a magasabb készletértéknek tudható be a nettó termelési érték kismértékű növekedése mellett. Valamint a készletek forgási sebessége csökkent ebben az évben, ezzel rontva a készlethatékonyságot. 2019-ben jelentős növekedést láthatunk 0,21 egységnyi kedvező irányba történő elmozdulásával az előző évhez képest. Itt a nettó termelési érték, illetve a készletek értéke közel azonos mértékben nőtt, így javítva a készletek eredménytermelő képességét.

5. Tőkehatékonyság vizsgálata

A tőkehatékonysági mutató segítségével **képet kaphatunk az egységnyi saját tőkefelhasználás révén elérhető bruttó eredményképződésről**. Az értékét jelentősen befolyásolja a termelőtevékenység tőkeigénye.

A mutató kiszámítása a következő módon történhet:

$$\text{Tőkehatékonyság} = \frac{\text{Bruttó termelési érték}}{\text{Saját tőke}}$$

35. táblázat
Tőkehatékonysági mutató alakulása

Adatok EUR-ban

Megnevezés	2016	2017	2018	2019
Bruttó termelési érték	1 663 177 326	1 814 886 405	1 865 836 408	1 977 718 349
Saját tőke	489 746 635	522 788 405	551 536 210	596 335 155
Tőkehatékonyság	3,40	3,47	3,38	3,32

Forrás: 2016-2019 évi beszámolók alapján saját szerkesztés

A táblázatban látható, hogy a **mutatónk értéke** folyamatosan **növekszik ez kedvező**, hiszen egyre magasabb bruttó eredmény realizálódikegységnyi saját tőkefelhasználáson.

6. Termelési költségszint vizsgálata

A termelési költségszint vizsgálata során **képet kaphatunk a termelőtevékenység teljes hozamértéke mekkora ráfordítást igényelt**. A termelési költségek alakulását az alábbi táblázatban szemléltetem:

36. táblázat
Termelési költségek alakulása

Adatok EUR-ban

Megnevezés	2016	2017	2018	2019
Anyag költség	1 370 844 633	1 458 117 152	1 462 136 794	1 530 660 567
+ Igénybevett szolgáltatások értéke	121 893 957	134 105 037	149 735 415	162 922 381
+ Egyéb szolgáltatások értéke	636 327	601 816	715 461	702 617
+ Személyi jellegű ráfordítások	99 776 777	122 757 877	130 109 905	142 311 465
+ Értékcsökkenési leírás	49 409 929	62 932 609	66 612 391	69 829 835
Termelési költségek	1 642 561 623	1 778 514 491	1 809 309 966	1 906 426 865

Forrás: 2016-2019 évi beszámolók alapján saját szerkesztés

Termelési költségszint számítása a következő:

$$\text{Termelési költségszint (\%)} = \frac{\text{Termelési költségek}}{\text{Bruttó termelési érték}}$$

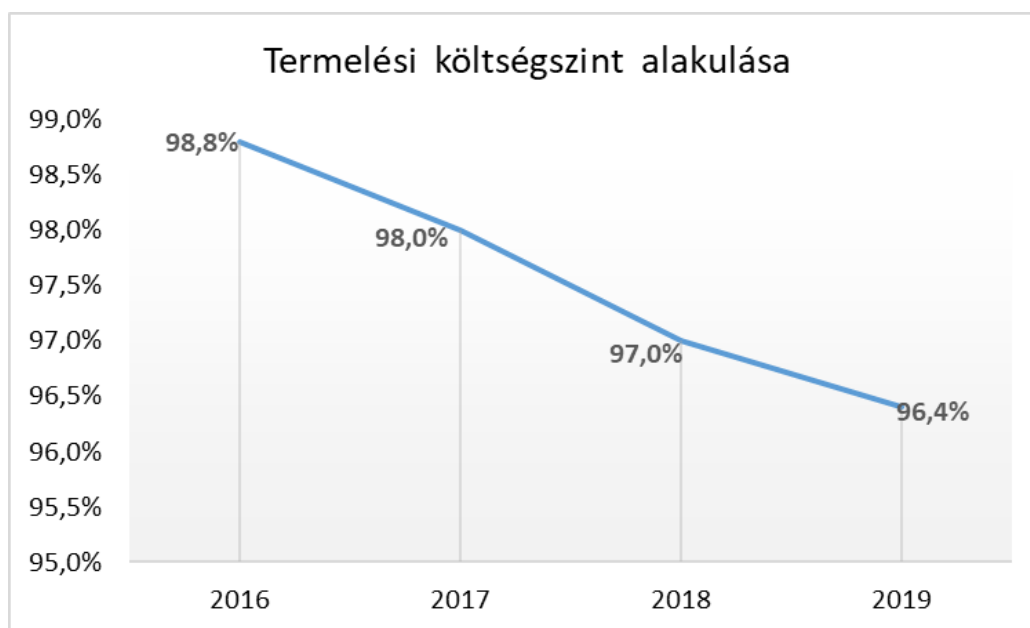
37. táblázat
Termelési költségszint alakulása

Adatok EUR-ban

Megnevezés	2016	2017	2018	2019
Termelési költségek	1 642 561 623	1 778 514 491	1 809 309 966	1 906 426 865
Bruttó termelési érték	1 663 177 326	1 814 886 405	1 865 836 408	1 977 718 349
Termelési költségszint (%)	98,8%	98,0%	97,0%	96,4%

Forrás: 2016-2019 évi beszámolók alapján saját szerkesztés

7. ábra
Termelési költségszint alakulása

Forrás: 37.sz. táblázat alapján saját szerkesztés

A mutatónk értéke **annál kedvezőbbnek** tekinthető, **minél inkább elmarad a 100 százaléktól**. Ahogy látható **2-3 százalékkal ugyan de alatta maradt, így elmondható, hogy kedvezően alakult az értéke mind a négy vizsgált évben.**

7. Összefoglalás

Tanulmányaimat a Budapesti Gazdasági Főiskola számvitel szakán végeztem, így egyértelmű volt számomra, hogy olyan témát válasszak, ami szorosan kapcsolódik az iskolaéveim alatt tanultakhoz és, ahol a megszerzett ismereteimet hasznosíthattam. **Szakdolgozatomban a Robert Bosch Elektronika Kft. vagyoni-, pénzügyi- és jövedelmi helyzetét értékeltem és az eredményét befolyásoló tényezőket vizsgáltam.** Így egy átfogó komplex elemzés keretein belül kaphattam képet a vállalkozás gazdálkodásáról.

A piacgazdaságban kiemelt szerepe van azon elemzési módszereknek, melyek segítségével egy adott vállalat gazdálkodása megítélhető. Az elemzéséhez szükséges adatokat a mérleg, illetve az eredménykimutatás szolgáltatta számomra, ezek segítségével a **vállalkozás vagyoni és pénzügyi helyzetét**, valamint az **abban bekövetkezett változásokat értékeltem 2016-es évtől 2019-es évig.**

Fontosnak tartottam egy rövid történeti áttekintés keretében bemutatni a céget, hiszen lényeges információkkal szolgál az elemzés során az is, hogy **milyen tevékenységgel foglalkozik**, és hogy **milyen szerepet tölt be az adott piacon.** Napjainkban a Bosch a világ legnagyobb független autóipari beszállítója. Az autóipar fejlődésében meghatározó szerepet játszott, számos fejlesztés kapcsolódik a céghez, hisz szinte a kezdetek óta lényeges a Bosch számára a folyamatos innováció, ez a vezérelv is közrejátszott abban, hogy az iparág egyik vezető formálója legyen.

Dolgozatom **harmadik fejezetében a vállalkozás mérlegelemzésével foglalkoztam.** **Kétféle módszer segített** a vállalkozás gazdálkodásának megítélésében, a **vertikális és horizontális.** **Vertikális elemzés** során az **eszköz, majd a forrás oldalt vizsgáltam**, azaz **ezek belső arányait.** Ezzel szemben a **horizontális elemzés keretein belül a mérleg mind két oldalát egyaránt elemeztem**, mivel olyan **mutatószámokat képeztem**, melyek a mérleg két oldalának, valamely csoportját vagy tételét veti össze. Ezen mutatószámok számításával lehetőség nyílt a lényeges folytatokra felfigyelni, illetve azokra a területekre, ahol érdemes lehet változtatni.

Megállapítható többek között, hogy a **vállalkozás eszközállományának összetétele megfelelő**, a befektetett és forgó eszközök aránya közel azonos mértékű minden vizsgált évben. A cég **nem rendelkezik befektetett pénzügyi eszközökkel**, ami nem lepett meg, mivel a hatvani gyár nem rendelkezhet tulajdonrészrel vagy joggal más

vállalkozásban. Ezzel szemben a **tárgyi eszközök értéke kiemelkedően magas**. Kijelenthető, hogy a vállalkozás megfelelő mennyiségű és műszaki színvonalú tárgyi eszközök beszerzésével növelte tárgyi eszköz állományát **2016-ban és 2017-ben 13 gépsor került aktiválásra** a tárgyi eszközök közé, majd **2018-ban még 8**. Ez **pozitívum, mivel ezzel jelentősen befolyásolhatja a jövedelmezőségét**, persze ehhez a rendelkezésre álló gépek hatékony kihasználását feltételezzük. A Boschnál újabb-és újabb tárgyi eszköz beruházásokra lenne szükség, ugyanis 2019-es évre már eszközei több mint 50 százalékban elhasználódtak.

Mivel a Bosch **külső raktárakban tárolja készletei nagy részét**, ebből adódóan is következik, hogy a **túlkészletezés többletköltségeket von maga után**. Nemhiába, követi a cég a „csak azt gyártsd, amit a vevő akar” irányelvet. **Lényeges a készletek alacsony szinten tartása**, mint a lekötött, fel nem használt tőke optimalizálása, viszont ha túl kevés készlettel rendelkezik a cég az a gyártás folytonosságát veszélyezteti. Az elemzés során láthattuk, **hogy a készletek értéke fokozatosan optimalizálódott évről-évre**.

A követelések állományának legnagyobb részét a **kapcsolt vállalkozással szembeni kintlévőségek teszik ki**, ez azért van, mert a hatvani Bosch **legfőbb vevői a Bosch csoport kapcsolt vállalkozásai**, a követelések 99%-kát teszik ki.

A **források döntő hányadát a saját tőke adja**. A Saját tőke évről-évre **növekedést mutat**, viszont ez nem az alaptőke emelés következménye ugyanis a jegyzett tőke nem növekedett a vizsgált években. Tehát **teljes mértékben az eredménytartalék növekedésének hatására** emelkedett meg értéke. A **céltartalékok igen csekély mértékben vannak jelen** a források között, **ebből következtethetünk arra, hogy a fordulónapon kevés biztos, vagy valószínűsíthető jövőbeni költség, illetve ráfordítás terheli a vállalkozást**. A **kötelezettségeket teljes mértékben rövidlejáratú kötelezettségek alkotják**, melyeknek jelentős részét a szállítókkal szembeni kötelezettségek teszik ki. A **passzív időbeli elhatárolások mértéke sem kiemelkedően magas** a forrásokon belül, a **fejlesztési célú elhatárolásokból** erednek, melyekhez a vállalat pályázatok révén juthat hozzá.

A **jövedelmezőség vizsgálata dolgozatom negyedik fejezetében kapott helyet**, ennél az elemzésnél, valamilyen **vetítési alap segítségével vizsgáltam az egyes eredmény-kategóriákat**. Attól még, hogy egy vállalat nagy piaci részesedéssel rendelkezik, nem feltétlenül működik kimagasló jövedelmezőséggel. Ez a gyártás milyenségétől is függ.

A **bevételearányos jövedelmezőségi mutatók** számítása során ügyeltem arra, hogy azon bevétel kategóriákat válasszam vetítési alapnak, melyek közrejátszottak az eredmény alakulásában. Ez alapján az **üzemi eredménnyel, valamint az adózás előtti eredménnyel kalkuláltam**. Elmondható, hogy ezek a mutatók **minden vizsgált évben kedvezően alakultak**, tehát megállapítható, hogy a bevételek nyereségtartalma növekvő tendenciát mutat.

A **tőkearányos jövedelmezőség** vizsgálatánál az egyes **eredménykategóriákat viszonyítottam a saját tőkéhez**. A tőkearányos jövedelmezőségénél is hasonló a helyzet, mint a bevételearányosnál, hiszen a **mutatók folyamatos javulása tapasztalható**, így a **saját tőkén egyre több bevétele realizálódott**.

Mivel az élőmunka jelentős szerepet játszik a vizsgált vállalat eredménytermelő képességében, lévén termelő vállalat mivoltából, így szükségesnek tartom az **élőmunka arányos jövedelmezőségének vizsgálatát**.

Az **eszközarányos jövedelmezőségi mutató** segítségével számszerűsítettem, hogy a tevékenység végzése érdekében **lekötött egyes eszközcsoportok, milyen mértékben járultak hozzá a vállalkozás jövedelem képződéséhez**.

Az **ötödik fejezetben a vállalkozás gazdasági helyzetét elemzem**. Gazdasági hatékonyság nem más, mint a vállalkozás rendelkezésére álló erőforrások gazdaságos felhasználása melletti teljesítmény. A tevékenység jellege jelentősen befolyásolja ezen mutatók alakulását. Nyilván egy termelő vállalat és egy kereskedelmi vállalat más területekre koncentrálnak, így hatékonysága különböző területeken érvényesül.

Mivel az elemzésem középpontjában egy ipari termelő vállalat áll, így a **hatékonyság elemzésénél az értékesítés árbevételével, illetve a különböző termelésiérték kategóriákkal kalkulálok a tevékenység hozamának közelítésére**.

8. Következtetések, Javaslatok

Szakedolgozatom a Robert Bosch Elektronika Kft. komplex elemzésével foglalkozik. Ebben a fejezetben levonom az elemzés elvégzése utáni következtetéseket, valamint ahol szükséges javaslatokat fogalmazok meg. Az elemzés során látható, hogy a **cég eszközgazdálkodása összességében megfelelő. Rugalmassága, alkalmazkodóképessége feltételezhető. Tárgyi eszköz állománya igen magas**, ez nem is meglepő számomra, hiszen egy termelő vállalatról beszélünk. Tárgyi eszközei **több, mint 50 százalékban elhasználódtak**. Véleményem szerint **szükséges lenne megfelelő mennyiségű és műszaki színvonalú tárgyi eszközök beszerzése**, ugyanis ez jelentősen befolyásolná a jövedelmezőségét, persze ehhez a rendelkezésre álló gépek hatékony kihasználására is szükség van. Valamint szükségesnek tartom a **karbantartási és felújítási folyamatokban is változtatásokat megvalósítani**, hiszen nagy szerepe van ezen folyamatok hatékony működésének a **gyártási és értékesítési költségek csökkentésében**. Azért lenne erre szükség, mert a **régi gépsorok** tekintetében **problémát okoz** az általuk okozott **állásidő**, mely **veszteséget jelent** a vállalkozás számára. Számszerűsítve 1 óra állásidő megközelítőleg 2000 eurós költséget jelent. Ennek **csökkentésével elérhető a gyártóeszközök hatékonyságának növelése**. Ezzel összefüggésben még megemlíthető a **nem megfelelő alapanyag ellátás**. Értem ez alatt azt, hogy **nem megfelelő időben és mennyiségben látják el a gépsorokat** a gyártáshoz szükséges anyagokkal. Hogy mi lehet a megoldás ezekre a problémákra az elég kézenfekvő számomra. **A komissziósok és szervízesek** megfelelő létszámmal kellene, hogy jelen legyenek, tehát ezeken a területeken **célszerű lenne létszámállományt növelni**. Az is lehet, hogy elegendő lenne, csak a rendelkezésre álló létszám számára egy **hatékonyabb képzését biztosítani**.

Problémát jelent az is, hogy a **raktár kihasználtsága maximális** így a működéséhez szükséges **alapanyagok raktározása részben külső raktárakban történik**. Ez **többletköltséget von maga után**. **Részben megoldást jelentett** erre a problémára a **nemrégiben épített logisztikai központ**, ami a hatvani Bosch közelében levő ipari területre került **megépítésre**. Ezen ipari terület hasznosítására már több ízben érkezett javaslat a projektet megelőző években. Megemlíthető itt a **Boschnál működő konszignációs raktározás**, mely egy bizományosi alapon funkcionáló rendszer, ami a már említett **ellátási problémákat részben ellensúlyozza** az állandó készletszintjével. Úgy gondolom további megoldást jelenthetne, ha a többi beszállítónál is bevezetésre kerülne ez a raktározási rendszer.

9. Irodalomjegyzék

1. A Robert Bosch Elektronika Kft. 2016; 2017; 2018; 2019. évi számviteli beszámoló
2. A Robert Bosch Elektronika Kft. Kézikönyv – Számviteli politika, 2013 Dr.
3. Bíró Tibor, Kresalek Péter, Dr. Pucsek József, Dr. Sztanó Imre: A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése (Perfekt kiadó, 2016)
4. Dr. Kardos Barbara – Lukács László István – Miklósyné Ács Klára – Dr. Siklósi Ágnes – Dr. Simon Szilvia – Dr. Sisa Krisztina Andrea – Dr. Szekeres Bernadett – Dr. Veress Attila – Zatykó Zsuzsanna: Pénzügyi számvitel (Perfekt, Budapest, 2018.)
5. Dr. Sztanó Imre: Számvitel alapjai (Perfekt, Budapest, 2019.)
6. Blumné Bán Erika – Kresalek Péter – Pucsek József: A vállalati elemzés alapismeretei – (Saldo kiadó 2011)
7. Dr. Roóz József: Vállalkozások gazdaságtana (Perfekt kiadó, 2002)
8. Illés Ivánné: Vállalkozások pénzügyi alapjai (Saldo Kiadó, Budapest, 2009)
9. Kresalek Péter – Dr. Pucsek József: Példatár és feladatgyűjtemény a vállalkozások tevékenységének komplex elemzéséhez – (Perfekt kiadó 2012)
10. Dr. Sztanó Imre: A számvitel alapjai. Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó Zrt. 2009
11. Dr. Sztanó Imre – Korom Erik: Amit a mérleg mutat. SALDO, Budapest, 2002
12. Bosch intranet (belső internet)

10. Táblázat és ábrajegyzék

Táblajegyzék

1. táblázat Az eszközállomány összetételének alakulása.....	8
2. táblázat A befektetett eszközök összetételének alakulása	9
3. táblázat Tárgyi eszközök összetételének alakulása	10
4. táblázat A használhatósági fok alakulása.....	12
5. táblázat A Forgóeszközök összetételének alakulása.....	13
6. táblázat Készletek összetételének alakulása	14
7. táblázat Anyagok átlagos tárolási ideje	15
8. táblázat A készletek forgási idejének alakulása.....	16
9. táblázat A készletek forgási sebességének alakulása.....	17
10. táblázat Követelések összetételének alakulása	17
11. táblázat Forrás állomány összetételének alakulása.....	18
12. táblázat A befektetett eszközök arányának alakulása	19
13. táblázat A forgóeszközök arányának alakulása	19
14. táblázat A tőkeellátottság alakulása	20
15. táblázat Kötelezettségek arányának alakulása	20
16. táblázat Üzemi (üzleti) tevékenység eredményének bevételarányos jövedelmezősége	22
17. táblázat Adózás előtti eredmény bevételarányos jövedelmezőségének vizsgálata... 23	
18. táblázat Tőkearányos üzemi (üzleti) tevékenység eredményének alakulás.....	24
19. táblázat Tőkearányos adózás előtti eredmény alakulása.....	24
20. táblázat Tőkearányos adózott eredmény alakulása	25
21. táblázat Bérarányos adózás előtti eredmény jövedelmezőségének alakulása.....	26
22. táblázat Bérarányos üzemi jövedelmezőség alakulása	27
23. táblázat 1 főre jutó üzemi (üzleti) eredmény	27
24. táblázat Élőmunkaráfordítás-arányos jövedelmezőség.....	28
25. táblázat A ROA és ROI mutatók számszerűsítése.....	29
26. táblázat Komplex jövedelmezőség alakulása	29
27. táblázat A termelési érték kategóriák meghatározása.....	31
28. táblázat Hozzáadott érték alakulása.....	32
29. táblázat Komplex hatékonyság alakulása	33
30. táblázat Élőmunka hatékonyság alakulása.....	33

31. táblázat Bérhatékonyság alakulása	34
32. táblázat Lékötött eszközök hatékonysága.....	35
33. táblázat Tárgyieszköz-hatékonyság	36
34. táblázat Készlethatékonyság	36
35. táblázat Tőkehatékonysági mutató alakulása.....	37
36. táblázat Termelési költségek alakulása.....	37
37. táblázat Termelési költség szint alakulása	38

Ábrajegyzék

1. ábra Bosch logó – a legelső szabadalom, a gyújtás metszeti rajza	3
2. ábra Az eszközállomány összetételének alakulása	9
3. ábra A Tárgyi eszközök-állományának változása	11
4. ábra Használhatósági fok alakulása	12
5. ábra A termelési értékek alakulása	32
6. ábra Élőmunka-hatékonyság alakulása	34
7. ábra Termelési költség szint alakulása.....	38
8. ábra Bosch logó – a legelső szabadalom, a gyújtás metszeti rajza	Error! Bookmark not defined.

Képjegyzék

1. kép Robert Bosch Elektronika Kft., Hatvan	5
--	---

11. Mellékletek

1.sz. melléklet: Éves beszámoló „A” változatú mérlege (adatok EUR-ban)

A tétel megnevezése	2016	2017	2018	2019
b	e			
A. Befektetett eszközök (02.+10.+18. sor)	338 997 161	361 645 285	388 293 531	407 555 411
I. IMMATERIÁLIS JAVAK (03.-09. sorok)	417 424	742 385	666 069	871 644
1. Alapítás-átszervezés aktivált értéke				
2. Kísérleti fejlesztés aktivált értéke				
3. Vagyoni értékű jogok	417 424	742 385	666 069	871 644
4. Szellemi termékek				
5. Üzleti vagy cégérték				
6. Immateriális javakra adott előlegek				
7. Immateriális javak érték helyesbítése				
II. TÁRGYI ESZKÖZÖK (11.-17. sorok)	338 579 737	360 902 900	387 627 462	406 683 767
1. Ingatlanok és a kapcsolódó vagyoni értékű jogok	54 200 938	63 291 372	70 121 863	78 000 731
2. Műszaki berendezések, gépek, járművek	188 527 502	220 525 808	230 970 727	264 094 062
3. Egyéb berendezések, felszerelések, járművek	12 316 775	16 642 752	15 927 310	17 866 381
4. Tenyészállatok				
5. Beruházások, felújítások	81 561 550	60 436 709	70 310 555	46 695 933
6. Beruházásokra adott előlegek	1 972 972	6 259	297 007	6 660
7. Tárgyi eszközök érték helyesbítése				0
III. BEFEKTETETT PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK (19.-28. sorok)	0	0	0	0
B. Forgóeszközök (30.+37.+46.+53. sorok)	350 702 757	363 840 255	402 717 617	426 956 770
I. KÉSZLETEK (31.-36. sorok)	184 408 580	187 414 456	234 347 143	212 892 468
1. Anyagok	106 530 229	112 981 980	128 801 316	115 480 320
2. Befejezetlen termelés és félkész termékek	32 805 002	30 476 306	36 927 483	34 568 454
3. Növedék-, hizó- és egyéb állatok				
4. Késztermékek	45 069 320	43 954 311	68 616 152	62 824 646
5. Áruk	4 029	1 859	2 192	19 048
6. Készletekre adott előlegek				
II. KÖVETELÉSEK (38.-45. sorok)	164 818 852	172 352 899	168 167 491	213 781 635
1. Követelések áruszállításból és szolgáltatásból (vevők)	246 644	446 621	212 435	812 134
2. Követelések kapcsoló vállalkozással szemben	159 707 997	167 944 246	162 033 301	210 829 071
3. Követelések jelentős tulajdoni részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben				
4. Követelések egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben				
5. Váltókövetelések				
6. Egyéb követelések	4 864 211	3 962 032	5 921 755	2 140 430
7. Követelések értékelési különbözete				
8. Származékos ügyletek pozitív értékelési különbözete				
III. ÉRTÉKPAPÍROK (47.-52. sorok)	0	0	0	0
1. Részesedés kapcsolt vállalkozásban				
2. Jelentős tulajdoni részesedés				
3. Egyéb részesedés				
4. Saját részvények, saját üzletrészek				
5. Forgatási célú hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok				
6. Értékpapírok értékelési különbözete				
IV. PÉNZESZKÖZÖK (54.-55. sorok)	1 475 325	4 072 900	202 983	282 667
1. Pénztár, csekkek				
2. Bankbetétek	1 475 325	4 072 900	202 983	282 667
C. Aktív időbeli elhatárolások (57.-59. sorok)	130 886	2 296 894	382 481	2 634 627
1. Bevételek aktív időbeli elhatárolása	108 736	2 176 215	143 010	202 437
2. Költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolása	22 150	120 679	239 471	2 432 190
3. Halasztott ráfordítások				
ESZKÖZÖK (AKTÍVÁK) ÖSSZESEN (01.+29.+56. sor)	689 830 804	727 782 434	791 393 629	837 146 808

A tétel megnevezése	2016	2017	2018	2019
D. Saját tőke (62.+64.+65.+66.+67.+68.+71. sorok)	489 746 635	522 788 405	551 536 210	596 335 155
I. JEGYZETT TŐKE	2 700 000	2 700 000	2 700 000	2 700 000
Ebből: visszavásárolt tulajdonosi részesedés névértéken				
II. JEGYZETT, DE MÉG BE NEM FIZETETT TŐKE (-)				
III. TŐKETARTALÉK	122 941 597	122 941 597	122 941 597	122 941 597
IV. EREDMÉNYTARTALÉK	337 637 228	364 075 812	397 117 582	425 865 386
V. LEKÖTÖTT TARTALÉK	29 226	29 226	29 226	29 226
VI. ÉRTÉKELÉSI TARTALÉK (69.-70. sorok)				
1. Érték helyesbítés értékelési tartaléka				
2. Valós értékelés értékelési tartaléka				
VII. ADÓZOTT EREDMÉNY	26 438 584	33 041 770	28 747 805	44 798 946
E. Céltartalékok (73.-75. sorok)	128 501	969 172	758 495	578 083
1. Céltartalék a várható kötelezettségekre	128 501	969 172	758 495	578 083
2. Céltartalék a jövőbeni költségekre				
3. Egyéb céltartalék				
F. Kötelezettségek (77.+82.+92. sorok)	181 605 965	174 062 619	205 951 720	209 288 869
I. HÁTRASOROLT KÖTELEZETTSÉGEK (78.-81. sorok)	0	0	0	0
1. Hátrasorolt kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben				
2. Hátrasorolt kötelezettségek jelentős tulajdoni részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben				
3. Hátrasorolt kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben				
4. Hátrasorolt kötelezettségek egyéb gazdálkodóval szemben				
II. HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK (83.-91. sorok)	0	0	0	0
1. Hosszú lejáratra kapott kölcsönök				
2. Átváltoztatható és átváltozó kötvények				
3. Tartozások kötvény kibocsátásból				
4. Beruházási és fejlesztési hitelek				
5. Egyéb hosszú lejáratú hitelek				
6. Tartós kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben				
7. Tartós kötelezettségek jelentős tulajdoni részesedési viszonyban lévő vállalkozásokkal szemben				
8. Tartós kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben				
9. Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek				
III. RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK (93. 95.-104. sorok)	181 605 965	174 062 619	205 951 720	209 288 869
1. Rövid lejáratú kölcsönök				
- ebből: az átváltoztatható és átváltozó kötvények				
2. Rövid lejáratú hitelek				
3. Vevőktől kapott előlegek				
4. Kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból (szállítók)	95 570 081	103 186 557	121 102 990	129 933 038
5. Váltótartozások				
6. Rövid lejáratú kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben	61 698 554	45 476 678	55 727 438	51 144 473
7. Rövid lejáratú kötelezettségek jelentős tulajdoni részesedési viszonyban lévő vállalkozásokkal szemben				
8. Rövid lejáratú kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben				
9. Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	24 337 330	25 399 384	29 121 292	28 211 358
10. Kötelezettségek értékelési különbözete				
11. Származékos ügyletek negatív értékelési különbözete				
G. Passzív időbeli elhatárolások (106.-108. sorok)	18 349 703	29 962 238	33 147 204	30 944 701
1. Bevételek passzív időbeli elhatárolása				
2. Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása	14 008 315	18 069 805	19 124 250	19 593 598
3. Halasztott bevételek	4 341 388	11 892 433	14 022 954	11 351 103
FORRÁSOK (PASSZÍVÁK) ÖSSZESEN (61.+ 72.+ 76.+ 105. sorok)	689 830 804	727 782 434	239 481 405	837 146 808

2. számú melléklet: Eredménykimutatás összköltség eljárással („A” változat)
(adatok EUR-ban)

Tételszám	A tétel megnevezése	2016	2017	2018	2019
01.	Belföldi értékesítés nettó árbevétele	1 746 186	3 336 175	3 088 557	3 041 573
02.	Exportértékesítés nettó árbevétele	1 645 802 428	1 800 034 720	1 823 715 241	1 976 153 120
I.	Értékesítés nettó árbevétele (01.+02.)	1 647 548 614	1 803 370 895	1 826 803 798	1 979 194 693
03.	Saját termelésű készletek állományváltozása	11 672 835	-3 443 705	31 113 018	-8 150 535
04.	Saját előállítású eszközök aktivált értéke	12 164 436	22 723 107	17 189 981	14 272 984
II.	Aktivált saját teljesítmények értéke (+/-03.+ 04.)	23 837 271	19 279 402	48 302 999	6 122 449
III.	Egyéb bevételek	38 017 416	35 634 934	13 334 550	24 294 181
	Ebből: visszairt értékesítés	4 361	3 284	7 186	27 118
05.	Anyagköltség	1 370 844 633	1 458 117 152	1 462 136 794	1 530 660 567
06.	Igénybe vett szolgáltatások értéke	121 893 957	134 105 037	149 735 415	162 922 381
07.	Egyéb szolgáltatások értéke	636 327	601 816	715 461	702 617
08.	Eladott áruk beszerzési értéke	7 107 151	6 919 061	8 564 775	6 863 068
09.	Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke	1 101 408	844 831	705 614	735 725
IV.	Anyagjellegű ráfordítások (05.+06.+07.+08.+09.)	1 501 583 476	1 600 587 897	1 621 858 059	1 701 884 358
10.	Béreköltség	67 260 768	85 465 070	91 925 929	103 045 820
11.	Személyi jellegű egyéb kifizetések	12 533 657	15 345 996	17 690 154	16 749 940
12.	Bérráfordítások	19 982 352	21 946 811	20 493 822	22 515 705
V.	Személyi jellegű ráfordítások (10.+11.+12.)	99 776 777	122 757 877	130 109 905	142 311 465
VI.	Értékesítési leírás	49 409 929	62 932 609	66 612 391	69 829 835
VII.	Egyéb ráfordítások	30 817 272	41 379 164	41 032 578	47 285 999
	Ebből értékesítés	3 016 345	648 790	3 672	191 754
A	ÜZEMI (ÜZLETI) TEVÉKENYSÉG EREDMÉNYE (I.+/- II.+ III.-IV.-V.-VI.-VII.-VIII.)	27 815 847	30 627 684	28 828 414	48 299 666
13.	Kapott (járó) osztalék és részesedés				
	Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott				
14.	Részesedések értékesítésének árfolyamnyeresége				
	Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott				
15.	Befektetett pénzügyi eszközök kamatai, árfolyamnyeresége				
	Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott				
16.	Egyéb kapott (járó) kamatok és kamatjellegű bevételek	1 922	1 841	1 204	405
	Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott				
17.	Pénzügyi műveletek egyéb bevételei	8 258 794	11 757 966	18 400 398	13 945 425
	Ebből: értékelési különbözet				
VIII.	Pénzügyi műveletek bevételei (13.+14.+15.+16.+17.)	8 260 716	11 759 807	18 401 602	13 945 830
18.	Részesedésekből származó ráfordítások, árfolyamvesztések				
	Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott				
19.	Befektetett pénzügyi eszközökből (értékpapirokból, kölcsönökből) származó ráfordítások, árfolyamvesztések				
	Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott				
20.	Fizetendő (fizetett) kamatok és kamatjellegű ráfordítások	285 088	524 529	265 041	401 142
	Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott	285 088	524 529	264 705	400 584
21.	Részesedések, értékpapírok, tartósan adott kölcsönök, bankbetétek értékesítése				
22.	Pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai	8 610 519	8 425 512	18 406 229	15 920 337
	Ebből: értékelési különbözet				
IX.	Pénzügyi műveletek ráfordításai (18.+19.+20.+21.+22.)	8 895 607	8 950 041	18 671 270	16 321 479
B.	PÉNZÜGYI MŰVELETEK EREDMÉNYE (VIII.-IX.)	-634 891	2 809 766	-269 668	-2 375 649
C	ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY (+/-A.+/-B.)	27 180 956	33 437 450	28 558 746	45 924 017
X	Adófizetési kötelezettség	742 372	395 680	-189 059	1 125 071
D	ADÓZOTT EREDMÉNY (+/-C.-X.)	26 438 584	33 041 770	28 747 805	44 798 946
22.	Eredménytartalék igénybevétele osztalékra, részesedésre / --- 2016-TŐL				
23.	Jóváhagyott osztalék, részesedés / --- 2016-TŐL				
G.	MÉRLEG SZERINTI EREDMÉNY (+/-F.+22.-23.) / --- 2016-TŐL	26 438 584			

3. számú melléklet: Cash flow kimutatás (adatok EUR-ban)

Cash flow kimutatás	2016	2017	2018	2019
1. Adózás előtti eredmény	27 180 956	33 437 450	28 558 746	45 924 017
2. Elszámolt amortizáció	49 409 929	62 932 609	66 612 391	69 829 835
3. Elszámolt értékvesztés és visszairás	3 011 984	645 506	-3 514	164 636
4. Céltartalékképzés és felhasználás különbözete	920 040	840 671	-210 677	-180 412
5. Befektetett eszközök értékesítésének eredménye	846 492	2 565 169	3 809 667	5 300 290
6. Szállítói kötelezettség változása	36 598 251	-8 605 400	28 167 193	4 247 083
7. Egyéb rövid lejáratú kötelezettség változása	11 131 205	1 062 054	3 721 908	-909 935
8. Passzív időbeli elhatárolások változása	42 817	11 612 535	3 184 966	469 348
9. Vevőkövetelések változása	1 375 216	-8 440 128	6 125 200	-49 386 921
10. Forgóeszközök (vevő és pénzeszköz nélkül) változása	9 770 341	-2 745 301	-48 868 966	25 062 816
11. Aktív időbeli elhatárolások változása	44 602	-2 166 008	1 914 413	-252 146
12. Fizetett, fizetendő adó (nyereség után)	742 372	-395 680	189 059	-1 125 071
13. Fizetett, fizetendő osztalék, részesedés	-	0	0	0
I. Szokásos tevékenységből származó pénzeszköz változás	118 033 861	90 743 477	93 200 386	94 430 396
14. Befektetett eszközök beszerzése	-119 062 959	-89 001 066	-97 678 084	-97 809 109
15. Befektetett eszközök eladása	2 260 099	855 164	607 781	3 417 104
16. Kapott osztalék, részesedés	-	0	0	0
II. Befektetési tevékenységből származó pénzeszköz változás	-116 802 860	-88 145 902	-97 070 303	-94 392 005
17. Részvénykibocsátás, tőkebevonás bevétele	-	0	0	0
18. Kötvény, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír kibocsátásának bevétele	-	0	0	0
19. Hitel és kölcsön felvétele	-	0	0	0
20. Hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök és elhelyezett bankbetétek törlesztése, megszüntetése, beváltása	-	0	0	0
21. Végrelegesen kapott pénzeszköz	-	0	0	41 293
22. Részvénybevonás, tőke kivonás (tőkeleszállítás)	-	0	0	0
23. Kötvény és hitelviszonyt megtestesítő értékpapír visszafizetése	-	0	0	0
24. Hitel és kölcsön törlesztése, visszafizetése	-	0	0	0
25. Hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök és elhelyezett bankbetétek	-	0	0	0
26. Végrelegesen átadott pénzeszköz	-	0	0	0
27. Alapítókkal szembeni, illetve egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek változása	-	0	0	0
III. Finanszírozási Cash-Flow	-	0	0	41 293
IV. Pénzügyi műveletekből származó pénzeszköz változás	-	0	0	79 684
V. Pénzeszköz változás (I+II+III+IV.)	1 231 001	2 597 575	-3 869 917	79 684
Nyitó pénzeszköz állomány		1 475 325	4 072 900	202 983
Záró pénzeszköz állomány		4 072 900	202 983	282 667